

**MEERJARENRAMING
2021 - 2026**

INHOUDSTAFEL

1.	INLEIDING	4
2.	DE MIDDELENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID	5
2.1.	Totale middelen	5
2.2.	Opcentiemen en dotaties Gewest	8
2.2.1.	Bruto opcentiemen	8
2.2.2.	Toegewezen gedeelte van de PB	12
2.3.	Dotaties Gemeenschap	12
2.3.1.	Toegewezen gedeelte van de BTW	12
2.3.2.	Toegewezen gedeelte van de PB	12
2.3.3.	Andere federale dotaties	12
2.4.	Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW	13
2.5.	Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	16
2.6.	Gewestelijke belastingen	17
2.7.	Toegewezen ontvangsten	19
2.8.	Andere ontvangsten	19
2.9.	Lotto-middelen	20
2.10.	Te consolideren instellingen	20
3.	DE UITGAVENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID.....	22
3.1.	Inleiding	22
3.2.	Bespreking bij constant beleid	22
3.2.1.	Indexatie inzake huidige bevoegdheden.....	22
3.2.2.	Toelichting per beleidsdomein: andere kostendrijvers of budgettaire engagementen .	23
3.2.3.	De globale evolutie van de beleids- en vereffeningskredieten bij constant beleid.....	35
3.2.3.	De geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein.....	36
4.	VORDERINGENSALDO BIJ CONSTANT BELEID	38
5.	BEGROTINGSMAATREGELLEN EN NIEUW BELEID.....	40
5.1.	Inleiding	40
5.2.	Uitvoering regeerakkoord	40
5.2.1.	Begrotingsmaatregelen regeerakkoord	40
5.2.2.	Nieuwe beleidsimpulsen regeerakkoord	42
5.3.	Extra maatregelen BO 2022.....	44
5.3.1.	Begrotingsmaatregelen BO 2022.....	44
5.3.2.	Nieuwe beleidsimpulsen BO 2022.....	45
6.	VORDERINGENSALDO NA MAATREGELLEN EN NIEUW BELEID	46
7.	GECONSOLIDEERDE SCHULD NA MAATREGELLEN EN NIEUW BELEID.....	47
	Bijlage I Parameters	49
	Bijlage II De HRF-methode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen.....	51

Lijst met Tabellen

Tabel 2-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2021-2026	5
Tabel 2-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro)	7
Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)	9
Tabel 2-4: Raming van de voorschotten	10
Tabel 2-5: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro)	11
Tabel 2-6: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de BTW (in duizend euro)	14
Tabel 2-7: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro)	16
Tabel 2-8: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)	18
Tabel 2-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)	20
Tabel 3-1: Indexparameters	22
Tabel 3-2: Cumulatief effect indexatie op beleidskredieten (in duizend euro)	22
Tabel 3-3: Beleidskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)	36
Tabel 3-4: Vereffeningskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)	37
Tabel 4-1: Vorderingsaldo bij constant beleid 2021-2026 (in duizend euro)	39
Tabel 5-1: Geaggregeerd overzicht begrotingsmaatregelen (in duizend euro)	40
Tabel 5-2: Fiscaliteit hervormingen	40
Tabel 5-3: Efficiëntie en kerntaken	40
Tabel 5-4: Milderende groeipaden	41
Tabel 5-5: Punctuele maatregelen	41
Tabel 5-6: Nieuwe beleidsimpulsen – vereffeningskredieten (in duizend euro)	42
Tabel 5-7: Extra investeringen – vastleggingskredieten (in duizend euro)	44
Tabel 5-8: Begrotingsmaatregelen BO 2022	44
Tabel 5-9: Nieuwe beleidsimpulsen BO 2022	45
Tabel 6-1: Vorderingsaldo na maatregelen en nieuw beleid (in duizend euro)	46
Tabel 7-1: Evolutie van de geconsolideerde schuld (in duizend euro)	48
Tabel B-1: Volledig parameteroverzicht	49
Tabel B-2: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro)	53
Tabel B-3: Raming van de voorschotten (in duizend euro)	54
Tabel B-4: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)	54

Lijst met Figuren

Figuur 3-1: Beleids- en vereffeningskredieten (in duizend euro)	35
---	----

1. INLEIDING

De jaarlijkse begroting bevat een raming van de vermoedelijke ontvangsten (middelenbegroting) en uitgaven (uitgavenbegroting) voor het kalenderjaar 2022. Een begrotingsopmaak wordt ook in meerjarig perspectief gekaderd. De meerjarenraming wordt elk jaar naar aanleiding van de begrotingsopmaak geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. De raming wordt op die manier telkens uitgebreid met een jaar.

De meerjarenraming heeft steeds betrekking op zes jaar, het lopende jaar inbegrepen. De meerjarenraming vertaalt het constant beleid en de genomen beleidsopties in een indicatief meerjarig budgettaire perspectief en geeft een prognose van de evolutie van de Vlaamse begroting.

De meerjarenraming maakt dus een onderscheid tussen de prognoses bij constant beleid en de budgettaire gevolgen van het nieuwe beleid. Bij constant beleid worden de uitgangshypothesen voor de gehanteerde kostendrijvers en budgettaire engagementen onverkort doorgetrokken naar de volgende jaren.

De beleidsimpulsen en genomen begrotingsmaatregelen voor 2022 worden doorgetrokken naar de komende jaren en gecategoriseerd als constant beleid. Nieuwe beleidsimpulsen of extra maatregelen die impact hebben in de daaropvolgende jaren (2023-2026) en voortvloeien uit het regeerakkoord of beslist zijn tijdens het begrotingsconclaf 2022 vallen onder nieuw beleid.

Doorheen de meerjarenraming is het van belang om de opdeling tussen constant beleid en nieuw beleid in het achterhoofd te houden.

Bij constant beleid:

- Hoofdstuk 2: duiding bij de middelenbegroting en middelenevolutie
- Hoofdstuk 3: duiding bij de uitgavenbegroting en uitgavenevolutie
- Hoofdstuk 4: evolutie van het geconsolideerd vorderingensaldo

Bij nieuw beleid:

- Hoofdstuk 5: nieuw beleid en begrotingsmaatregelen
- Hoofdstuk 6: evolutie van het geconsolideerd vorderingensaldo
- Hoofdstuk 7: evolutie van de geconsolideerde schuld

In hoofdstuk 2 leest u op basis van welke parameters de middelen worden toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet (BFW). Naast de middelen die voortvloeien uit de BFW, komen ook de andere categorieën van ESR-ontvangsten aan bod: bruto aanvullende belasting op de PB, gewestelijke belastingen, eigen niet-fiscale, (niet) toegewezen ontvangsten en de eigen ESR-ontvangsten van Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren.

Het volgende hoofdstuk gaat in op de uitgavenbegroting en de geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein, alsook de evolutie per beleidsdomein. Het gaat in op de indexatie, maakt inzichtelijk welke de gehanteerde kostendrijvers zijn en welke de lopende budgettaire engagementen zijn bij constant beleid.

Hoofdstuk 4 geeft de evolutie van het geconsolideerd ESR-vorderingensaldo voor de Vlaamse overheid bij constant beleid.

In de volgende hoofdstukken wordt de budgettaire impact geraamd van het nieuw beleid en de begrotingsmaatregelen in de komende begrotingsjaren. Dat moet samen worden bekeken met de evolutie van de geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid.

2. DE MIDDELENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID

2.1. Totale middelen

Tabel 2-1 toont een overzicht van de verwachtingen inzake inflatie en economische groei die bij de begrotingsopmaak 2022 en de meerjarenraming gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begroting van 9 september 2021 (begrotingsopmaak 2022) en van de Economische Vooruitzichten van 24 juni 2021 (meerjarenraming). De Economische Vooruitzichten van 24 juni 2021 werden door het Federaal Planbureau compatibel beschouwd met de Economische Begroting van 9 september 2021. Voor een volledig overzicht van de hier gehanteerde parameters verwijzen we naar Bijlage I. Behalve de klassieke parameters van inflatie en economische groei, spelen ook de fiscale capaciteit van de gewesten en gemeenschappen en het aantal leerlingen en min 18-jarigen van de gemeenschap, het aantal 0- tot en met 18-jarigen en het aantal 80-plussers een belangrijke rol bij de berekening van de middelen toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet. Bovendien wordt de fiscale capaciteit vanaf het aanslagjaar 2015 ook geïnterpreteerd als de regionale opdeling van de opbrengst van de federaal gebleven personenbelasting. Voor het begrotingsjaar 2022 wordt dus de fiscale capaciteit met betrekking tot het aanslagjaar 2021 toegepast.

In vergelijking met de begrotingsopmaak 2022 daalt de inflatie vanaf 2023 naar een niveau onder de 2%. Na de economische heropleving van 2021 en 2022 keert ook de economische groei vanaf 2023 terug naar een pre-corona niveau.

Tabel 2-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2021-2026

	BO 2022 (EB 9/2021)		2023	2024	2025	2026
	2021	2022				
BBP	5,7%	3,0%	1,5%	1,4%	1,3%	1,2%
CPI	1,9%	2,1%	1,7%	1,7%	1,7%	1,8%
GZI	1,6%	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%

Bron: Federaal Planbureau

Begin oktober 2021 werden door het Federaal Planbureau geactualiseerde inflatievooruitzichten gepubliceerd, waarbij het nationaal indexcijfer der consumptieprijzen (CPI) doorstijgt naar 2,1% in 2021 en 2,8% in 2022. Die actualisatie is in de voorliggende meerjarenraming niet verwerkt. De impact van de geactualiseerde inflatievooruitzichten op de dotaties uit de bijzondere financieringswet kan in 2022 op 299,3 miljoen euro worden geraamd, waarvan 52,6 miljoen euro afrekening over het begrotingsjaar 2021. In de jaren nadien loopt de impact op van 253,5 miljoen euro in 2023 tot 275,0 miljoen euro in 2026.

De inflatieversnelling heeft ook een effect langs uitgavenzijde van de Vlaamse begroting. In haar publicatie van oktober 2021 verwacht het Planbureau een evolutie van de gezondheidsindex (GZI) van 2,7% in 2022 en een volgende overschrijding van de spilindex in januari 2022. De cijfers in de begrotingsopmaak 2022 zijn nog gebaseerd op de vooruitzichten van september 2021, waar werd uitgegaan van een toename van de GZI met 2,1% en een overschrijding van de spilindex in juni 2022. De bijkomende impact op de uitgaven wordt geraamd op 183,6 miljoen euro VAK en 182,4 miljoen euro VEK in 2022. Deze versnelling in 2022 zet zich recurrent door de jaren nadien en heeft tegen 2026 een impact op de uitgaven van 220,4 miljoen euro VAK en 219,2 miljoen euro VEK¹.

¹ Opgelet: bij de publicatie van het Planbureau van oktober 2021 werden geen middellange termijn vooruitzichten geactualiseerd. Bij de berekening van het effect van de inflatieversnelling in meerjarig perspectief werd dus enkel rekening gehouden met een verschuiving van de inflatieverwachtingen, geen actualisatie.

Voor het begrotingsjaar 2022 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 50,0 miljard euro geraamd. De jaren nadien nemen de ESR gecorrigeerde ontvangsten toe van 50,6 miljard euro in 2023 tot 54,3 miljard euro in 2026.

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 worden de cijfers in rekening gebracht zoals ze in meerjarig perspectief in constant beleid worden voorzien. Indien de budgettaire impact van beleidsmaatregelen die bij de formatie of een daaropvolgende begrotingsronde werden genomen, in meerjarig perspectief afwijkt van de budgettaire impact van het begrotingsjaar 2022, wordt die afwijking niet als constant beleid beschouwd in de volgende jaren. Bijgevolg worden de bedoelde afwijkingen tijdens de begrotingsjaren 2023 en volgende ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022 als (opstappen van) nieuwe beleidsmaatregelen beschouwd.

De nieuwe beleidsmaatregelen worden in een afzonderlijk hoofdstuk voorgesteld.

Tabel 2-2 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2020 en volgende.

Tabel 2-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro)

	REA 2020	BA 2021	BO 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.872.907	7.923.895	8.304.538	8.631.175	8.867.183	9.258.459	9.620.775
Gewestmiddelen BFW	2.313.110	2.534.109	2.907.503	2.928.789	3.016.171	3.128.376	3.245.197
Gemeenschapsmiddelen BFW	21.682.688	24.034.444	25.281.128	25.503.107	26.206.331	26.915.155	27.644.265
Specifieke dotaties BFW	98.269	100.458	103.999	105.156	107.044	108.959	111.009
Gewestelijke belastingen	6.295.011	6.921.254	7.236.702	7.448.558	7.671.140	7.887.184	8.122.653
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	592.742	587.171	630.809	629.727	674.071	731.962	797.577
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	265.142	1.396.261	1.152.889	938.373	757.016	431.246	396.942
Lotto gelden	30.341	30.370	32.779	32.779	32.779	32.779	32.779
Instellingen consolidatiekring	4.151.271	4.082.190	4.307.746	4.338.588	4.302.654	4.317.203	4.331.051
TOTAAL	43.301.480	47.610.153	49.958.093	50.556.251	51.634.388	52.811.323	54.302.248

Bron: departement FB

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. In 2014 bedroeg de fiscale autonomie 19,4%. In 2026 bereikt de fiscale autonomie bij constant beleid 32,7%.

2.2. Opcentiemen en dotaties Gewest

De gewestmiddelen worden in 2022 op 11.212.041 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 65.874 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren evolueren de gewestmiddelen van 11.559.964 duizend euro in 2023 tot 12.865.972 duizend euro in 2026. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel 2-6.

2.2.1. Bruto opcentiemen

De raming van de gewestelijke bruto-opcentiemen is ook in meerjarig perspectief gebaseerd op de HRF-methode. De HRF-methode die in Bijlage II gedetailleerd wordt beschreven, houdt rekening met de in het begrotingsjaar t te ontvangen voorschotten met betrekking het aanslagjaar t (inkomstenjaar t-1) en met de kasmatige afrekeningen die betrekking hebben op de aan t voorafgaande aanslagjaren.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen is gebaseerd op de raming van de belasting Staat voor het aanslagjaar 2022 die door de FOD Financiën in haar mededeling van 23 september 2021 aan de gewesten en gemeenschappen werd overgemaakt. Bovendien heeft de FOD Financiën – op 4 oktober 2021 - op verzoek van de gewesten tevens een meerjarenraming van de belasting staat opgesteld. Laatstbedoelde meerjarenraming vertrekt van de mededeling van 23 september 2021 en is op zich gebaseerd op de Economische Vooruitzichten van het Federale Planbureau van 24 juni 2021 en de Regionale Economische Vooruitzichten van het Federale Planbureau van 16 juli 2021.

De parameter 'belasting Staat' is van belang met het oog op de raming van de opcentiemen voor de aanslagjaren 2022 en volgende. Voor de raming van de belasting Staat van het aanslagjaar 2022 baseert de FOD Financiën zich op de realisatiecijfers per 30 juni 2021 van de kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2020. De gewone aanslagtermijn met betrekking tot het aanslagjaar 2020 is immers per 30 juni 2021 verstreken waardoor de realisatiecijfers van het laatstbedoelde aanslagjaar beschikbaar zijn.

De raming van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen houdt ook rekening met de effecten van de Tax Shift en de andere federale maatregelen over de betrokken aanslagjaren. Tabel 2-3 toont de gecumuleerde impact van de federale Tax Shift en de andere federale maatregelen op de Vlaamse opcentiemen, berekend per aanslagjaar aan 100% (dus zonder rekening te houden met het voorschotten- of inningspercentage). Vanaf (aanslagjaar) 2021 worden er geen opstappen meer voorzien inzake Tax Shift. Het dient benadrukt dat de Vlaamse begroting de verwachte minderontvangsten als gevolg van de federale maatregelen in de personenbelasting absorbeert. De negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting wordt ook in meerjarig perspectief niet tegengedraaid maar komt volledig ten goede aan de belastingbetalers. In de begroting 2022 loopt de belastingverlaging op tot 904,6 miljoen euro. De jaren nadien stijgt de impact door naar 1,05 miljard euro in 2026.

Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)

		AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021
Impact TS I	(1)	-70,3	-145,4	-151,7	-158,0	-164,2	-167,1
Impact TS II	(2)	0,0	-178,9	-186,6	-402,6	-648,4	-659,8
Totaal TS I & II: delta opcentiemen	(3)= (1)+(2)	-70,3	-324,3	-338,3	-560,6	-812,6	-826,8
Federale maatregelen excl. TS	(4)	13,7	14,5	15,1	15,0	-42,3	-48,3
Totale delta opcentiemen	(5)= (3)+(4)	-56,6	-309,8	-323,2	-545,7	-855,0	-875,1

		AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026
Impact TS I	(1)	-176,4	-183,0	-190,3	-197,0	-204,0
Impact TS II	(2)	-696,6	-722,7	-751,3	-778,0	-805,6
Totaal TS I & II: delta opcentiemen	(3)= (1)+(2)	-873,0	-905,7	-941,6	-975,0	-1.009,7
Federale maatregelen excl. TS	(4)	-31,7	-32,9	-34,2	-35,4	-36,6
Totale delta opcentiemen	(5)= (3)+(4)	-904,6	-938,6	-975,8	-1.010,4	-1.046,3

Bron: basisgegevens FOD Financiën, simulatie departement FB

De voorschotten van de bruto opcentiemen² voor 2022 worden, rekening houdend met het van toepassing zijnde voorschottenpercentage (99,07%), geraamd op 8.260.624 duizend euro. De jaren nadien nemen de voorschotten, bij constant beleid, toe van 8.568.097 duizend euro in 2023 tot 9.558.590 duizend euro in 2026. Rekening houdend met de voorschotten fiscale uitgaven, ook met het van toepassing zijnde voorschottenpercentage, krijgen we de voorschotten in netto-opcentiemen. De fiscale uitgaven die naar aanleiding van de zesde staatshervorming werden geregionaliseerd, worden in de Vlaamse begroting niet als een minderontvangst maar als een uitgave begroot. Om de verwerking van de ramingen te laten aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen, worden voor de fiscale uitgaven enkel de voorschotten geraamd. Iedere afrekening op de fiscale uitgaven wordt immers verwerkt bij de bruto-opcentiemen³.

² De raming van de Vlaamse bruto-opcentiemen gebeurt op basis van de herziene autonomiefactor (van 25,990% tot en met aanslagjaar 2017 naar 24,957% vanaf aanslagjaar 2018) en de hiermee gepaard gaande verlaging van het opcentiementarief (van 35,117% naar 33,257%). De Vlaamse Regering heeft met andere woorden de verlaging van de autonomiefactor, wat het regionaal aandeel in de personenbelasting is, niet tegengedraaid (alhoewel zij hiervoor de bevoegdheid heeft).

³ De verwerking van de afrekeningen m.b.t. het aanslagjaar t gebeurt in de begrotingsjaren volgend op het jaar t.

Tabel 2-4: Raming van de voorschotten

		AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	99,09%	99,07%	99,07%	99,07%	99,07%	99,07%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan 100%)	(2)	7.897.567	8.338.169	8.648.528	8.887.427	9.283.261	9.648.320
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan VS%)	(3)=(2)*(1)	7.825.699	8.260.624	8.568.097	8.804.774	9.196.926	9.558.590
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan 100%)	(4)	1.526.766	1.428.464	1.315.658	1.201.926	1.093.759	1.022.674
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	1.512.872	1.415.179	1.303.422	1.190.748	1.083.587	1.013.163
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	(6)=(3)-(5)	6.312.827	6.845.445	7.264.675	7.614.026	8.113.339	8.545.427

Bron: FOD Financiën, departement FB; AJ 2020: ramingen bij BC 2020; AJ 2021: ramingen bij BC 2021; AJ 2022 e.v.: ramingen bij BO 2022

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale begrotingsopmaak 2022 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren (uitvoeringscijfers tot en met aanslagjaar 2020, ramingen vanaf aanslagjaar 2021). Aangezien de federale uitvoeringscijfers en ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met 30 juni van het jaar aanslagjaar t+1), houdt de voorliggende raming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering⁴ tot en met december van het jaar t en de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar t+1, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds in vorige begrotingsjaren aangerekende afrekeningen). De verschuiving van twee maanden bij de ontvangen bedragen heeft te maken met de betaaltermijn van twee maanden na het ontvangen van het kohier.

Finaal worden de volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren. Op deze wijze bedragen de aanrekenbare bruto-opcentiemen van het begrotingsjaar 2026 9.620.775 duizend euro en zijn samengesteld uit voorschotten (9.558.590 duizend euro) en afrekeningen (3.138 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2021; 2.460 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2022; 3.837 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2023, 33.983 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2024 en 18.766 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2025).

Tabel 2-5: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode⁵ (in duizend euro)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ	7.825.699	8.260.624	8.568.097	8.804.774	9.196.926	9.558.590
Afrekeningen AJ 2016	2.907					
Afrekeningen AJ 2017	2.109	2.932				
Afrekeningen AJ 2018	3.744	2.114	2.932			
Afrekeningen AJ 2019	26.638	3.181	2.163	2.999		
Afrekeningen AJ 2020	30.481	26.816	3.172	2.157	2.990	
Afrekeningen AJ 2021		8.871	28.140	3.329	2.263	3.138
Afrekeningen AJ 2022			26.672	30.590	3.618	2.460
Afrekeningen AJ 2023				23.334	32.441	3.837
Afrekeningen AJ 2024					20.219	33.983
Afrekeningen AJ 2025						18.766
Totaal	7.891.578	8.304.538	8.631.175	8.867.183	9.258.459	9.620.775

Bron: FOD Financiën, departement FB

⁴ Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

⁵ De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,72% voor aanslagjaar 2017; 99,72% voor aanslagjaar 2018; 99,65% voor aanslagjaar 2019; 99,77% voor aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren).

2.2.2. Toegewezen gedeelte van de PB

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten: (1) de middelen voor de bijkomende gewestelijke bevoegdheden, (2) de middelen voor de arbeidsmarktbevoegdheden en (3) de middelen voor de fiscale uitgaven. Daarnaast wordt ook het gewestelijk deel van het overgangsmechanisme onder deze categorie van ontvangsten gerapporteerd. De responsabiliseringsbijdrage (voor het gewest en de gemeenschap samen) wordt vanaf de begrotingsopmaak 2022 als een uitgave begroot. De Algemene Toelichting bij de begrotingsopmaak 2022 bevat een omstandige uiteenzetting van het toegewezen gedeelte van de PB.

De totaliteit van de supra vermelde ontvangsten bedraagt 2.928.789 duizend euro in 2023. Tegen 2026 is dit bedrag toegenomen tot 3.245.197 duizend euro. De toename wordt verklaard door twee factoren. Enerzijds kennen de drie componenten een normaal aangroepatroon zoals voorzien in de Bijzondere Financieringswet; anderzijds zorgt de afbouw van het overgangsmechanisme vanaf 2025 voor een positieve evolutie. Het bedrag van het overgangsmechanisme is immers negatief en bedraagt tot en met 2024 jaarlijks - 321.557 duizend euro. Vanaf 2025 wordt het overgangsmechanisme lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. In 2026 bedraagt het overgangsmechanisme -257.245 duizend euro.

2.3. Dotaties Gemeenschap

De gemeenschapsmiddelen worden in 2022 op 25.281.128 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 460.189 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren evolueren de gemeenschapsmiddelen van 25.503.107 duizend euro in 2023 tot 27.644.265 duizend euro in 2026. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel 2-6.

2.3.1. Toegewezen gedeelte van de BTW

Het toegewezen gedeelte van de BTW bestaat sinds 2015 uit vier componenten: (1) de basis BTW-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond, (2) een specifiek gedeelte van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen, (3) de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld, en (4) een recurrente verhoging met 158,5 miljoen euro ter financiering van enkele overgedragen bevoegdheden. De Algemene Toelichting bij de begrotingsopmaak 2022 bevat een omstandige uiteenzetting van deze middelen.

In 2023 worden de bedoelde middelen op 10.818.629 duizend euro geraamd. In 2026 loopt dit bedrag op tot 11.770.597 duizend euro.

2.3.2. Toegewezen gedeelte van de PB

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten: de basis PB-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond, het restant van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen en een recurrente inhouding ad 356,3 miljoen euro ter sanering van de openbare financiën. In 2016 werd een bijkomende recurrente inhouding van 356,3 miljoen euro in rekening gebracht.

In 2023 worden de bedoelde middelen op 6.145.173 duizend euro geraamd. In 2026 loopt dit bedrag op tot 6.622.473 duizend euro.

2.3.3. Andere federale dotaties

De gemeenschappen ontvangen vanaf 2015 eveneens bijkomende toelagen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuisen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)). Voor de Vlaamse

Gemeenschap worden de bijkomende middelen in 2023 op 8.386.509 duizend euro geraamd. Nadien stijgen de bijkomende toelagen door naar 9.128.959 duizend euro in 2026.

De inhoudingen die de FOD Financiën doorvoert inzake ziekenhuisinfrastructuur (inhouding op toelage ziekenhuisinfrastructuur) worden in de Vlaamse begroting als een uitgave begroot, en niet als een minderontvangst. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap vanaf 2019 zelf instaat voor het administratief beheer van de gezinsbijslag, geschiedt er hiervoor geen inhouding meer door de FOD Financiën (artikel 68quinquies van de bijzondere financieringswet).

Tot slot wordt ook het gemeenschapsdeel van het overgangsmechanisme onder deze categorie van ontvangsten gerapporteerd. Tot en met 2024 bedraagt het overgangsmechanisme jaarlijks 152.795 duizend euro. Vanaf 2025 wordt het overgangsmechanisme lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. In 2026 bedraagt het overgangsmechanisme bijgevolg 122.236 duizend euro.

2.4. Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW

Tabel 2-6 toont de middelen die op basis van de bijzondere financieringswet in de periode 2021 tot en met 2026 mogen verwacht worden. De cijfers in deze tabel zijn afgeronde bedragen op dotatieniveau. Ten opzichte van de bedragen in Tabel 2-2 kunnen er daardoor afrondingsverschillen voorkomen.

Globaal gesteld nemen de middelen inzake de bruto aanvullende belasting op de PB en het toegewezen gedeelte van de PB en de BTW toe van 34,5 miljard euro in 2021 tot 40,5 miljard euro in 2026.

Tabel 2-6: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de BTW (in duizend euro)⁶

	BA 2021	BO 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.923.895	8.304.538	8.631.175	8.867.183	9.258.459	9.620.775
Voorafnames op federale PB	2.971.220	3.163.185	3.250.345	3.337.728	3.417.777	3.502.442
<i>middelen diverse bevoegdheden</i>	509.480	541.943	555.703	569.502	583.325	597.744
<i>middelen arbeidsmarktbeleid</i>	1.276.999	1.359.739	1.397.814	1.435.985	1.470.339	1.506.778
<i>middelen fiscale uitgaven</i>	1.184.741	1.261.503	1.296.828	1.332.241	1.364.113	1.397.920
Mechanisme nationale solidariteit	0	0	0	0	0	0
Overgangsmechanisme	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-289.401	-257.245
Correcte financiering Brusselse instellingen						
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (Gew & Gem)	-188.579					
Subtotaal middelen Vlaams Gewest	10.384.980	11.146.167	11.559.964	11.883.354	12.386.835	12.865.972
Afrekening over het jaar t-1	73.025	65.874				
Totale middelen Vlaams Gewest	10.458.005	11.212.041	11.559.964	11.883.354	12.386.835	12.865.972
Voorafnames op BTW	9.802.297	10.488.242	10.818.629	11.144.078	11.461.511	11.770.597
Voorafnames op federale PB	5.617.421	5.980.696	6.145.173	6.310.618	6.462.154	6.622.473
Dotaties overgehevelde bevoegdheden inzake	7.783.925	8.199.206	8.386.509	8.598.839	8.853.974	9.128.959
<i>kinderbijslagen</i>	4.059.058	4.224.523	4.326.433	4.422.742	4.515.944	4.607.278
<i>kost administratief beheer gezinsbijslag (-)</i>	-	-	-	-	-	-
<i>ouderenzorg</i>	2.735.801	2.919.229	2.975.393	3.062.038	3.194.510	3.347.540
<i>diverse gezondheidszorgen en hulp aan personen</i>	525.850	560.834	576.146	591.544	606.995	623.070
<i>ziekenhuizen (vanaf bj 2016)</i>	386.253	411.953	423.204	434.516	445.866	457.673
<i>inhouding voor investeringen ziekenhuisinfrastructuur (vanaf bj 2016)</i>	-	-	-	-	-	-
<i>justitiehuizen</i>	58.817	63.176	65.214	67.251	69.283	71.377
<i>interuniversitaire attractiepolen (vanaf bj 2018)</i>	18.147	19.492	20.120	20.749	21.376	22.022

⁶ Een uitgebreide toelichting aangaande de middelenvoorziening van Gewesten en Gemeenschappen na de zesde staatshervorming kan geraadpleegd worden via volgende weblink: <https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%ABle-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staatshervorming>

	BA 2021	BO 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
Overgangsmechanisme	152.795	152.795	152.795	152.795	137.515	122.236
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (zie Gewest)						
Subtotaal middelen Vlaamse Gemeenschap	23.356.437	24.820.939	25.503.107	26.206.331	26.915.155	27.644.265
Afrekening over het jaar t-1	678.007	460.189				
Totale middelen Vlaamse Gemeenschap	24.034.444	25.281.128	25.503.107	26.206.331	26.915.155	27.644.265
Vlaams Gewest + Vlaamse Gemeenschap	34.492.449	36.493.169	37.063.071	38.089.685	39.301.990	40.510.237

Bron: departement FB

2.5. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

Tabel 2-7 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid voor de periode 2021-2026. De Algemene Toelichting bij de begrotingsopmaak 2022 bevat een omstandige uiteenzetting van deze middelen.

De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuisen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)), worden onder paragraaf 2.3. vermeld

Tabel 2-7: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro)

	BA 2021	BO 2022	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Buitenlandse studenten	40.600	41.698	42.407	43.128	43.861	44.650
Overname verkeersbelastingen	16.298	16.738	17.023	17.312	17.607	17.924
Dotatie Nationale Plantentuin	7.540	8.099	8.360	8.622	8.882	9.150
Overname registratie- en erfbelastingen	26.491	27.207	27.670	28.140	28.619	29.134
Compensatie dode hand	1.024	1.101	1.101	1.101	1.101	1.101
Overname spelen en weddenschappen, aut ontspanningstoestellen en openingsbelasting	8.229	8.451	8.595	8.741	8.890	9.050
Subtotaal dotaties vanwege federale overheid	100.181	103.295	105.156	107.044	108.959	111.009
Afrekening over het jaar t-1	277	704				
Totaal dotaties vanwege federale overheid	100.458	103.999	105.156	107.044	108.959	111.009

Bron: departement FB

2.6. Gewestelijke belastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen voor de begrotingsjaren 2022 en volgende zijn gebaseerd op de parameters van de Economische Begroting van 9 september 2021 en van de Economische Vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 24 juni 2021.

De ontvangsten uit het verkooprecht nemen over de periode 2023-2026 toe met gemiddeld 4,7% per jaar. De toename kan opgesplitst worden in een prijs- en een volume effect. Het prijseffect wordt gelijkgesteld aan de inflatie (CPI). Voor het volume effect bedraagt de groei gemiddeld 2,9% over de periode 2023-2026.

De ontvangsten uit het verdeelrecht, het recht op hypotheekvestiging en de schenkbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI).

De ontvangsten uit erfbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI). Daarnaast wordt rekening gehouden met 0,4% groei van de ontvangsten per jaar omwille van een toename van het aantal overlijdens. Er worden geen ontvangsten meer verwacht uit de fiscale regularisatie.

De ontvangsten uit de onroerende voorheffing worden onder constant beleid geïndexeerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met een groei van het KI met 0,6% per jaar.

De ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI). Daarnaast wordt verondersteld dat het wagenpark met 1% per jaar zal groeien. De vergroening van het wagenpark wordt verondersteld een negatief effect te hebben op de ontvangsten van -2,5% in 2023. In de jaren nadien neemt het negatieve effect van de vergroening geleidelijk af met 0,5 procentpunt per jaar. In 2026 wordt dus rekening gehouden met een negatief effect van -1%.

De ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling worden jaarlijks geïndexeerd (CPI). De index wordt toegepast op 40% van de ontvangsten aangezien in de tariefformule enkel de luchtcomponent wordt geïndexeerd. Het aantal inschrijvingen wordt constant gehouden op het niveau 2022. In 2023 wordt het effect van de vergroening geraamd op -1,25%. In de jaren nadien wordt geen effect van de vergroening op de ontvangsten verwacht. De assumptie is dat de jaarlijkse verhoging van de CO₂-factor in het tarief het effect van de vergroening zal compenseren.

Onder constant beleid kan de toename van de ontvangsten uit de kilometerheffing verklaard worden door de jaarlijkse indexering van de tarieven, een toename van de afgelegde kilometers en de vergroening van het vrachtwagenpark (relatief meer euronorm 6 vrachtwagens). Er wordt verondersteld dat het aantal kilometers toeneemt in functie van het BBP. Het vergroeningseffect bedraagt in 2023 -0,7%. Het negatief effect neemt daarna met 0,1 procentpunt per jaar af.

De ontvangsten uit spelen en weddenschappen nemen over de periode 2023-2026 toe met 4,8% per jaar. Dat percentage komt overeen met de helft van de gemiddelde groei over de periode 2015 – 2021.

De ontvangsten uit automatische ontspanningstoestellen evolueren in functie van de inflatie (CPI).

Tabel 2-8: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)

	REA 2020	BA 2021	BO 2022	2023	2024	2025	2026
Verkooprecht	2.197.627	2.444.020	2.812.737	2.956.007	3.104.294	3.235.994	3.376.598
Verdeelrecht	72.953	78.897	83.638	85.060	86.506	87.976	89.560
Recht op hypotheekvestiging	145.476	170.245	186.388	189.557	192.779	196.056	199.585
Schenkbelasting	361.733	380.865	397.043	403.793	410.657	417.638	425.156
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.354.578	1.565.180	1.493.098	1.524.555	1.556.674	1.589.470	1.624.553
Erfbelasting fiscale regularisaties	14.236	15.807	0	0	0	0	0
Onroerende voorheffing	267.156	288.411	289.648	296.497	302.361	309.393	316.587
Verkeersbelasting	1.083.857	1.083.743	1.060.766	1.064.437	1.071.490	1.084.093	1.102.955
Belasting op inverkeerstelling	250.968	308.944	276.190	274.828	276.697	278.579	280.529
Eurovignet	3	0	0	0	0	0	0
Kilometerheffing	484.230	516.165	551.461	564.571	576.839	591.394	606.624
Spelen en weddenschappen	51.285	55.227	63.733	66.792	69.998	73.358	76.879
Automatische ontspanningstoestellen	10.908	13.750	22.000	22.462	22.844	23.232	23.627
Openingsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.295.011	6.921.254	7.236.702	7.448.558	7.671.140	7.887.184	8.122.653

Bron: Vlabe

2.7. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, decretaal omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten evolueert van 630,8 miljoen euro in 2022 over 629,7 miljoen euro in 2023 naar 797,6 miljoen euro in 2026.

De evolutie van de toegewezen ontvangsten in de periode 2022-2026 wordt vooral verklaard door de evolutie van de ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds, het Energiefonds en het Verkeersveiligheidsfonds.

In de voorliggende meerjarenraming evolueren de ESR-ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds van 247,6 miljoen euro in 2022 over 229,9 miljoen euro in 2023 naar 365,8 miljoen euro in 2026. In die raming wordt er uitgegaan van een gemiddelde CO₂-prijs op de ETS-markt van 50,0 euro per ton en, na de tijdelijke dip in 2022 en 2023, van een toenemend veilingvolume. De voorliggende raming gaat bovendien uit van een continuering van het huidige intra Belgisch akkoord aangaande de verdeling van de veilingopbrengsten.

De ontvangsten van het Energiefonds, dat in hoofdzaak gefinancierd wordt via de energieheffing en de supercapregeling, nemen in de voorliggende meerjarenraming met 1,4 miljoen euro per jaar toe.

De ramingen van de ontvangsten voor het Verkeersveiligheidsfonds zijn afgestemd op de recentste ramingen door de FOD Financiën (aanvullende mededeling van 4 oktober 2021). Die raming voorziet een opstap van de toegewezen ontvangst van 11,8 miljoen euro in 2023. In de jaren nadien evolueert de jaarlijkse opstap van 7,5 miljoen euro in 2024 tot 8,0 miljoen euro in 2026. Vanaf 2022 blijft de algemene ontvangst constant op 152,5 miljoen euro.

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid.

2.8. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen worden bestempeld als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. De raming van de andere ontvangsten (exclusief Lotto-middelen) evolueert van 1.152,9 miljoen euro in 2022 over 938,4 miljoen euro in 2023 naar 396,9 miljoen euro in 2026.

Die evolutie wordt hoofdzakelijk verklaard door de verwachte Europese ontvangsten in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht en de ontvangsten in het kader van het bouwdossier Sluis Terneuzen.

De Europese ontvangsten in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht evolueren van 839,0 miljoen euro in 2022 over 634,6 miljoen in 2023 naar 374,0 miljoen in 2024. In 2025 en 2026 bedragen ze respectievelijk 112,1 en 64,8 miljoen euro.

Bovendien worden er vanaf 2023 geen ontvangsten meer voorzien in het kader van het bouwdossier Sluis Terneuzen; de bijdrage van het Havenbedrijf Gent (14,7 miljoen euro in 2022) valt vanaf 2023 weg.

2.9. Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de Bijzondere Financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Over de periode 2022-2026 wordt de raming van de Lotto-middelen constant gehouden op 32,8 miljoen euro. Deze raming is gebaseerd op het definitief verdelingsplan van het dienstjaar 2020.

2.10. Te consolideren instellingen

Tabel 2-9 geeft een overzicht van de ESR-ontvangsten van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. Instellingen met aanzienlijke bedragen aan eigen ontvangsten worden hier apart vermeld.

Tabel 2-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)

	REA 2020	BA 2021	BO 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
MINA	258.542	127.020	144.767	144.767	144.767	144.767	144.767
VIF	54.097	56.379	58.503	58.503	58.503	58.503	58.503
Loodswezen	86.955	94.546	94.927	94.927	94.927	94.927	94.927
Andere instellingen met DAB-vorm	18.608	25.537	23.025	23.025	23.025	23.025	23.025
VDAB	93.567	138.493	143.941	143.216	128.941	128.941	128.941
VRT	189.203	190.588	190.017	187.536	183.686	180.423	177.095
Opgroeien Regie	175.341	217.765	216.383	216.383	216.383	216.383	216.383
VSF	299.420	272.350	272.870	276.249	279.181	283.560	288.755
VVM - De Lijn	166.003	235.315	236.434	236.434	236.434	236.434	236.434
VEB	226.127	234.101	295.879	295.879	295.879	295.879	295.879
VIB	59.462	50.475	55.032	55.032	55.032	55.032	55.032
VITO	71.644	80.185	82.703	82.703	82.703	82.703	82.703
Tunnel Liefkenshoek	63.359	68.608	73.215	73.215	73.215	73.215	73.215
Vlaamse Waterweg	108.547	93.347	68.869	68.869	68.869	68.869	68.869
De Werkvennootschap	23.761	66.739	84.246	84.246	84.246	84.246	84.246
VWF	62.432	72.368	79.474	86.437	93.986	100.933	107.742
VMSW	243.769	252.782	257.057	262.488	267.743	272.484	277.544
Scholen van Morgen	106.165	112.380	123.139	129.204	127.632	128.358	128.358
Hogescholen en universiteiten	1.246.742	1.159.049	1.206.598	1.206.598	1.206.598	1.206.598	1.206.598
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	597.527	534.163	600.667	612.877	580.904	581.923	582.035
Totaal	4.151.271	4.082.190	4.307.746	4.338.588	4.302.654	4.317.203	4.331.051

Bron: departement FB

In de voorliggende meerjarenraming worden de ESR-ontvangsten van de meeste instellingen op het niveau van de begrotingsopmaak 2022 gehouden. Voor deze instellingen kan verwezen worden naar de Algemene Toelichting bij de begrotingsopmaak 2022. Voor VDAB, VRT, VSB, VWF, VMSW en Scholen van Morgen wordt van dit principe afgeweken en wordt er een geactualiseerde raming van de ESR-ontvangsten ter beschikking gesteld.

Over de periode 2022-2026 nemen de ESR-ontvangsten van VDAB uit de verkoop van eigen gebouwen af met 15,0 miljoen euro. De komende jaren (2022-2023) worden de opbrengsten van de verkoop van gebouwen geraamd op 27,8 miljoen euro. Na 2023 verwacht men een daling van de ESR-ontvangsten, gezien de verkoop van de gebouwen dan voorbij is.

De evolutie van de ESR-ontvangsten van de VRT in meerjarig perspectief reflecteert de ontvangsten die resulteren uit de gefaseerde validering van de gronden in het kader van het nieuwbouw-project. De bedoelde evolutie is gebaseerd op de financiële planning van 19 april 2021.

De ESR-ontvangsten van VSB evolueren van 272,9 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022 naar 288,8 miljoen euro in 2026. De ontvangsten uit zorgpremies zullen in 2026 met 22,0 miljoen euro stijgen ten opzichte van begrotingsjaar 2022. Dit is het gevolg van een toename van het aantal bijdrageplichtigen en een stijging van de zorgpremie per bijdrageplichtige. De inkomsten uit beleggingen overheid en niet-overheid dalen respectievelijk met 5,3 miljoen euro en 0,8 miljoen euro in 2026 ten opzichte van 2022.

De VMSW kent leningen met rentetussenkomst toe aan de sociale huisvestingsmaatschappijen voor de aankoop, renovatie of realisatie van sociale woningen. Het VWF kent op haar beurt bijzondere sociale leningen toe aan particulieren voor de aankoop, de renovatie of verbouwing van een woning of appartement. Op deze leningen realiseren beide instellingen rente-inkomsten die tegen het begrotingsjaar 2026 toenemen met respectievelijk 19,7 miljoen euro (VMSW) en 27,8 miljoen euro (VWF) ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022.

Bij de rechtspersoon Scholen van Morgen nemen de geraamde ontvangsten de komende jaren toe. Tegen 2025 liggen de verwachte ontvangsten 5,2 miljoen euro hoger dan het niveau bij de begrotingsopmaak 2022. Deze worden constant gehouden voor 2026. De ESR-aanrekenbare ontvangsten van Scholen van Morgen bestaan volledig uit de beschikbaarheidsvergoedingen die worden betaald door de aanvragende scholen. Naar verwachting worden de laatste projecten in 2022 opgeleverd, wat de verklaring is voor de beperkte toename in beschikbaarheidsvergoedingen na 2022.

3. DE UITGAVENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID

3.1. Inleiding

Bij constant beleid worden de uitgangshypothesen voor de gehanteerde kostendrijvers en budgettaire engagementen onverkort doorgetrokken naar de volgende jaren. De indexatie van de uitgavenbegroting en de indexatieparameters hebben een belangrijke impact op de evolutie van de uitgavenbegroting bij constant of ongewijzigd beleid. In de volgende rubrieken wordt er ingezoomd op beide evoluties bij ongewijzigd beleid.

De nieuwe beleidsimpulsen en genomen begrotingsmaatregelen bij de begrotingsopmaak 2022 worden doorgetrokken in de komende jaren en vallen onder constant beleid. Nieuwe op- of afstappen in de komende jaren (2023-2026) vallen niet onder constant beleid. Bijkomende informatie over de budgettaire opstappen die voortvloeien uit het regeerakkoord en het begrotingsconclaf 2022 kan u terugvinden in het hoofdstuk begrotingsmaatregelen en nieuw beleid.

3.2. Bespreking bij constant beleid

3.2.1. Indexatie inzake huidige bevoegdheden

Tabel 3-1 toont de diverse indexparameters die in voorliggende meerjarenraming worden gehanteerd.

Tabel 3-1: Indexparameters

	2022	2023	2024	2025	2026
Verwachte evolutie gezondheidsindex	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Overschrijding spilindex	Jun/22	Aug/23	Okt/24	-	Jan/26
Maand aanpassing loon	Aug/22	Okt/23	Dec/24	-	Maa/26
Index Loon buiten provisie	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Index Werking	-	-	-	1,8%	1,8%

Tabel 3-2 toont de cumulatieve toename van de beleidskredieten t.o.v. de begrotingsopmaak 2022 als gevolg van indexatie onder ongewijzigd beleid. Hierbij worden de kredieten die bij de begrotingsopmaak 2022 worden voorzien op de indexprovisie toegewezen aan de betrokken beleidsdomeinen. Dit verklaart de daling van de indexkredieten bij het beleidsdomein Financiën en Begroting.

Globaal genomen stijgen de beleidskredieten in 2026 met 2,2 miljard euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022 omwille van inflatie.

Tabel 3-2: Cumulatief effect indexatie op beleidskredieten (in duizend euro)

Beleidsdomein	2023	2024	2025	2026
Hogere entiteiten	942	1.519	2.239	2.919
Financiën en Begroting	-203.109	-193.187	-175.553	-154.222
Economie, Wetenschap en Innovatie	15.197	30.170	63.298	97.806
Onderwijs en Vorming	305.709	508.141	752.113	987.381
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	215.900	351.165	510.402	670.286
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	15.103	25.577	44.433	63.475
Werk en Sociale Economie	79.845	134.075	195.754	253.978
Landbouw en Visserij	1.601	2.622	5.663	8.728
Mobiliteit en Openbare Werken	20.973	34.362	61.677	89.509
Omgeving	10.652	18.837	73.460	129.986
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	9.467	15.654	27.155	38.511
TOTAAL	472.280	928.935	1.560.641	2.188.357

3.2.2. *Toelichting per beleidsdomein: andere kostendrijvers of budgettaire engagements*

Hierna volgt een toelichting per beleidsdomein van de belangrijkste evoluties bij constant beleid (excl. indexatie). De analyse vertrekt van de beleidskredieten. In de mate dat de vereffeningskredieten merkbaar afwijkend evolueren wordt dit expliciet vermeld. De vergelijking met het begrotingsjaar 2022 gebeurt op basis van de BO 2022 zoals ingediend in het Vlaams Parlement.

3.2.2.1. *Financiën en Begroting*

De budgettaire effecten van de verwachte overschrijdingen van de spilindex in de periode 2022-2026 worden vanaf 2023 voorzien op de functionele begrotingsartikelen. De indexprovisie wordt dus vanaf 2023 op 0 gezet voor het aandeel van de kredieten die voorzien zijn voor de verwachte overschrijding van de spilindex in 2022 en verdeeld over de van toepassing zijnde beleidsdomeinen, wat een daling betekent van 213,1 miljoen euro bij het beleidsdomein Financiën en Begroting ten opzichte van de BO 2022.

Voor de bijdrage aan de pool der parastatalen (verwachte groei van de bijdragevoet met 1%-punt per jaar vanaf 2023 impliceert een bijdragevoet van 52% in 2023 oplopend naar 55% in 2026) wordt tegen 2026 een meerkost verwacht van 11,4 miljoen euro ten opzichte van de BO 2022.

Er wordt in een jaarlijks cumulatieve kredietverhoging van 6,4 miljoen euro voorzien voor het ondervangen van de budgettaire effecten van de vergrijzing van het ambtenarenkorps, de zgn. weddedrift. Tegen 2026 betekent dit een recurrente meerkost van 26,3 miljoen euro.

Het vereffeningskrediet ten bedrage van 1,6 miljard euro in 2022 ter financiering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht daalt de volgende jaren. De laatste vereffeningen, ten belope van 123,6 miljoen euro, worden voorzien in 2026.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de eigen woning (o.a. woonbonus en bouwsparen), renovatieovereenkomsten, monumenten en sociale verhuur evolueren van 1.255,8 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022 over 1.020,8 miljoen euro in 2024 en 906,6 miljoen euro in 2025 naar 829,5 miljoen euro in 2026 (federale ramingen van 4 oktober 2021). De raming van de woongerelateerde fiscale uitgaven voor het aanslagjaar 2022 vertrekt van de realisaties van de FOD Financiën voor het aanslagjaar 2020. De raming voor de periode 2023-2026 gaat uit van een daling van de fiscale uitgaven voor de eigen woning. Deze daling is te verklaren door de verdere afbouw van de oude systemen (oude Vlaamse woonbonus (2005), lange termijnsparen, bouwsparen en belastingvermindering voor intresten). De Vlaamse woonbonus voor leningen vanaf 2015 en de geïntegreerde gewestelijke woonbonus worden constant gehouden. Vanaf 2025 worden de verdere opstappen inzake het uitdoven van de woonbonus als maatregel bij de regeringsformatie onder de noemer van het constant beleid gerapporteerd.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de diensten- en wijkwerkcheques evolueren van 150,9 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022 over 160,0 miljoen euro in 2024 en 166,1 miljoen euro in 2025 naar 171,8 miljoen euro in 2026 (federale ramingen van 4 oktober 2021). De raming van de werkgerelateerde fiscale uitgaven voor het aanslagjaar 2022 vertrekt eveneens van de realisaties van de FOD Financiën voor het aanslagjaar 2020. De fiscale uitgaven voor de periode 2023-2026 evolueren in functie van de verwachte evolutie van het totale inkomen van de particulieren. Vanaf 2025 worden de verdere opstappen inzake de verlaagde fiscale aftrek voor diensten- en wijkwerkcheques

als maatregel bij de regeringsformatie onder de noemer van het constant beleid gerapporteerd.

Zowel voor de woongerelateerde als de werkgerelateerde fiscale uitgaven wordt, vertrekkende van het bekomen resultaat per aanslagjaar en naar analogie met de raming van de bruto-opcentiemen, het aanrekenbare bedrag bekomen door toepassing van de HRF-methode.

De responsabiliseringsbijdrage neemt over de periode 2022-2026 toe van 258,5 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2022 tot 597,1 miljoen euro in 2026. De voorliggende raming is het resultaat van enerzijds de toename van de onderliggende statutaire weddenmassa van 7.369,9 miljoen euro in 2021 (begrotingsjaar 2022) naar 8.423,8 miljoen euro in 2025 (begrotingsjaar 2026), en anderzijds de in de Bijzondere Financieringswet voorziene toename van het bijdragepercentage van 3,544% voor het begrotingsjaar 2022 naar 7,088% voor het begrotingsjaar 2026.

De rentekredieten (incl. uitgifteverschillen) nemen fors toe met 253,3 miljoen euro tot 447,1 miljoen euro in 2026.

Voor nieuwe financieringen op lange termijn wordt in 2026 310,6 miljoen euro rente voorzien. Dit is een stijging met 257,1 miljoen euro ten opzichte van 2022. Deze rentekost dient voor de herfinanciering van bestaande EMTN-leningen die op eindvervaldag komen in de periode 2022-2026 en voor de financiering van:

- de tekorten,
- het Plan voor Herstel en Veerkracht,
- VMSW en VWF binnen de sociale huisvestingssector,
- Lantis voor het oosterweelproject,
- School Invest,
- de ESR-8 uitgaven en
- de kaseffecten van niet-ESR aanrekenbare uitgaven.

Voor de bestaande LT-leningen (incl. uitgifteverschillen) wordt de toerekenbare rente in 2022 geraamd op 140,2 miljoen euro. Tegen 2026 daalt de toerekenbare rente hiervoor tot 129,2 miljoen euro wat een daling is met 11,1 miljoen euro. Daar de KT-rentevoeten nog steeds negatief zijn en de verwachting is dat dit nog een tijdje zal duren wordt er voor de KT-schuld slechts 7,3 miljoen euro rente ingeschreven in 2026 voor de zichtrekening en de opnames via het BCP-programma.

De kosten op het rente-artikel worden in 2026 op 6,9 miljoen euro geraamd wat een daling is met 1,4 miljoen euro ten opzichte van 2022. Deze daling is het gevolg van lagere uitgiftekosten. De andere kosten blijven constant.

Voor de jobbonus voor werknemers en zelfstandigen was in de vorige meerjarenraming een budget voorzien van 329 miljoen euro in 2021 en 336 miljoen in 2022. Bij de BO 2022 werd beslist dat de jobbonus enkel toegekend zal worden aan werknemers waardoor de budgettaire kost in 2022 beperkt blijft tot 182 miljoen euro (excl. Jobbonus voor zelfstandigen).

Op basis van een door Viapass aangeleverde raming stijgen de uitgaven voor de kilometerheffing met 11,4 miljoen euro in 2023 om vanaf 2024 terug te dalen tot een mindere uitgave van 4 miljoen euro in 2026 ten opzichte van begrotingsopmaak 2022. De evolutie van de uitgaven wordt hoofdzakelijk gedreven door de voorziene vervangingsinvesteringen van de on board units.

De overeenkomst met de stad Genk waarin een compensatie wordt voorzien voor het verlies aan inkomsten uit de onroerende voorheffing door het sluiten van Ford Genk, loopt

door tot 2023. Het benodigde budget 2022 bedraagt 5,7 miljoen euro en valt dus weg in 2024.

Voor de compensaties aan gemeenten en provincies, voor de gedeerde inkomsten ingevolge de vrijstelling van de onroerende voorheffing (O.V.) voor het kadastraal inkomen (K.I.) ingevolge de vermindering van de O.V. voor energiezuinige woningen en gebouwen, is bij de begrotingsopmaak 2022 een budget beschikbaar van 32 miljoen euro. Het te compenseren bedrag zal de komende jaren toenemen door de stijging van het aantal energiezuinige woningen. Tegen 2026 zal een extra budget van 10 miljoen euro nodig zijn.

3.2.2.2. *Economie, Wetenschap en Innovatie*

De ESR-beleidskredieten van het Fonds Innoveren en Ondernemen (FIO) blijven constant over de periode 2023-2026. In deze zienswijze is vanaf 2023 abstractie gemaakt van de uitgaven in het kader van Indirect Carbon Leakage (ICL – zie beleidsdomein Omgeving) die een eigen evolutie kennen. In de voorliggende meerjarenraming wordt er bovendien voor geopteerd om de vereffeningskredieten naar het niveau van de beleidsmachtiging 2022 terug te brengen.

De beleidskredieten bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) fluctueren doorheen de jaren als gevolg van meerjarige vastleggingen (vb. Odysseusprogramma loopt vijfjaarlijks en het EoS-programma vierjaarlijks). In 2020 en 2021 namen de beleidsuitgaven sterk toe, maar vanaf 2022 nemen de beleidsuitgaven terug sterk af. Ook vanaf 2023 tot en met 2025 zal er nog een geleidelijke verdere afname zijn t.o.v. 2022. In 2026 zullen de beleidsuitgaven toenemen met zo'n 38 miljoen euro t.o.v. 2022 (o.a. door Odysseus-programma).

Het belangrijkste is dat het vereffeningskrediet dat hier uit voortvloeit de afgesproken lange termijn limiet niet overschrijdt. Zo mag de lange termijn VEK vanaf deze begrotingsronde gemiddeld 384,7 miljoen euro bedragen. Wanneer we de begrotingsjaren 2025-2029 beschouwen, kan vastgesteld worden dat FWO hier nog steeds aan voldoet.

De beleidskredieten van het Agentschap Plantentuin Meise blijven constant tot en met 2024. Voor deze regeerperiode wordt er ieder jaar 5 miljoen euro beleidskrediet voorzien voor de renovatie van de Plantentuin Meise. De vereffeningskredieten hierop fluctueren wel in de komende jaren:

- in 2022 bedraagt het vereffeningskrediet voor de renovatie van de Plantentuin 8,1 miljoen euro;
- in 2023 stijgt dit met 3,3 miljoen euro tot 11,5 miljoen euro;
- in 2024 is er een daling t.o.v. 2022 met 2,0 miljoen euro, wat de totale vereffeningskredieten 2024 op 6,1 miljoen euro brengt.

Vanaf 2025 zullen er hier geen vereffeningen meer uit volgen. De studies voor de derde fase van het masterplan zijn voorzien in 2023-2024 zodat de uitvoering in 2025 kan beginnen.

Daarnaast is er in het integratiegroeipad voor het hoger onderwijs ook nog tegen 2025 21,6 miljoen euro extra voorzien vanuit het beleidsdomein EWI. Deze opstap wordt wel getemperd ten gevolge van de beslissingen genomen bij regeringsvorming.

3.2.2.3. *Onderwijs en Vorming*

Bij ongewijzigd beleid en exclusief indexatie nemen de verwachte loonuitgaven voor het onderwijzend personeel tegen 2026 toe met 435,9 miljoen euro. De grootste toename

situeert zich op de lonen voor het secundair onderwijs, waar de geraamde uitgaven stijgen met 368,6 miljoen euro tegen 2026. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de verwachte evolutie van de leerlingenaantallen. Volgens de huidige prognoses blijven de leerlingenaantallen in het secundair onderwijs de komende jaren toenemen.

In het basisonderwijs is de situatie omgekeerd en wordt er de komende jaren een lichte daling van de leerlingenaantallen verwacht. De gemiddelde anciënniteit neemt echter toe. Per saldo blijven de uitgaven redelijk stabiel in de komende jaren. Tegen 2026 wordt een beperkte daling van de loonuitgaven verwacht met 14,5 miljoen euro.

In het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs stijgen de verwachte loonuitgaven met respectievelijk 49,1 miljoen euro en 31,8 miljoen euro.

Bovenstaande groeipaden zijn geraamd bij ongewijzigd beleid. Bij regeringsformatie en het begrotingsconclaf 2022 zijn echter verschillende maatregelen en nieuwe beleidsimpulsen beslist die een invloed hebben op de groeipaden.

De evolutie van de leerlingenaantallen in het basis- en secundair onderwijs heeft ook invloed op de werkingsmiddelen voor het leerplichtonderwijs. Bij ongewijzigd beleid wordt er tegen 2026 een daling verwacht voor het basisonderwijs met 4,8 miljoen euro, terwijl de stijging van de leerlingen in het secundair onderwijs een geraamde toename van de werkingskredieten met 21,7 miljoen euro tot gevolg heeft.

De werkingsmiddelen voor het volwassenenonderwijs nemen tegen 2026 toe met 7 miljoen euro.

De basisfinanciering voor het hoger onderwijs vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming neemt bij ongewijzigd beleid en exclusief indexatie tegen 2026 toe met 170,2 miljoen euro. Het gaat ten eerste om een toename met 118,8 miljoen euro ten gevolge van het gekende kliksysteem op de financiering hoger onderwijs, waarbij er de volgende jaren nog jaarlijks een klik wordt verwacht op het variabele onderwijsdeel voor de professionele bachelors, het variabele onderwijsdeel voor academische opleidingen aan de universiteiten en ten gevolge van dit laatste ook het variabel onderzoeksdeel voor de universiteiten (om de 45/55-verhouding te respecteren).

Daarnaast neemt de enveloppe voor het hoger onderwijs nog toe met 31 miljoen euro omwille van de resterende opstappen die voorzien zijn in het groeipad voor de integratie van het hoger onderwijs en 20,3 miljoen euro voor de geraamde groei van de graduaatsopleidingen.

Ook bovenstaand groeipad bij ongewijzigd beleid wordt beïnvloed door de maatregelen en nieuwe beleidsimpulsen die werden afgesproken bij regeringsformatie en de begrotingsonderhandelingen bij begrotingsopmaak 2022.

Ten laatste zijn er voor het hoger onderwijs in 2022 en 2023 nog 2,5 miljoen euro uitgaven voorzien die gefinancierd worden met middelen van het Vlaams Klimaatfonds. Nadien vallen deze uitgaven, bij ongewijzigd beleid, weg.

Voor studiefinanciering in het hoger onderwijs wordt een toename van de uitgaven verwacht tegen 2026 met 7 miljoen euro.

Wat betreft de investeringen in scholenbouw convergeren enerzijds de vereffeningskredieten van het Gemeenschapsonderwijs GO! en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) bij ongewijzigd beleid in de richting van de reguliere vastleggingskredieten. Bij GO! dalen de verwachte vereffeningen vanaf 2023 en liggen tegen 2026 18,1 miljoen lager dan het niveau van BO 2022. Bij AGION nemen de

verwachte vereffeningen toe in 2023 en 2024, op basis van het openstaande encours, om nadien te dalen. Tegen 2026 wordt een daling verwacht met 23,1 miljoen euro.

Anderzijds zijn er nog extra investeringsmiddelen voorzien op de provisie voor schoolinfrastructuur bij het Departement Onderwijs en Vorming. Deze middelen worden jaarlijks herverdeeld naar GO! en AGION op basis van de noden en zijn dan ook oorzaak van bijkomende behoeften aan vereffeningstekorten bij deze instellingen. De vereffeningstekorten voor deze middelen kennen jaarlijkse opstappen en lopen tegen 2026 bij ongewijzigd beleid op tot 63,4 miljoen euro.

Bij zowel GO! als AGION valt daarnaast de komende jaren ook de saldo-intering van klimaatmiddelen weg die voorzien is bij BO 2022. Het gaat om een daling van de uitgaven van deze rechtspersonen met respectievelijk 3,3 miljoen euro en 12,2 miljoen euro.

Bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten dalen de vereffeningstekorten in 2023 en 2024 met 1 miljoen euro en vanaf 2025 met 5 miljoen euro. Het gaat om het wegvallen van de vereffeningen van het IT-project tot ontwikkeling van het Elektronisch Personeelsdossier 2.0.

Bij de rechtspersoon Scholen van Morgen dalen de uitgaven de komende jaren naar schatting recurrent met 23,4 miljoen euro ten opzichte van BO 2022. De laatste opleveringen zijn gepland in 2022, nadien zullen er enkel nog onderhoudswerken worden uitgevoerd door Scholen van Morgen aan de opgeleverde nieuwbouwprojecten.

3.2.2.4. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ter compensatie van de weddedrift wordt geraamd dat er in begrotingsjaar 2026 ten opzichte van begrotingsjaar 2022 meer kredieten benodigd zullen zijn bij Opgroeien Regie (11 miljoen euro). De meerkosten ten gevolge van de weddedrift manifesteren zich in relatief gelijke stappen.

Binnen Opgroeien Regie wordt de jaarlijkse opstap in het kader van de pleegplaatsingen, internaten-psiatrie en specifieke acties geraamd op 7,35 miljoen euro. De krediettoename als gevolg van deze kostendrijvers wordt geraamd op 29,4 miljoen euro in 2026 ten opzichte van 2022.

Voor het Groeipakket werd binnen de diensten van Opgroeien Regie een meerjarenraming opgesteld op basis van ramingen van het aantal rechthebbenden door en de indexverwachtingen van het Planbureau. Rekening houdende met de bij begrotingsopmaak 2022 doorgevoerde aanpassing op het indexregime van de basisbedragen geeft dit aanleiding tot een meerkost van 282,5 miljoen euro in 2026 ten opzichte van 2022.

Binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) werd het uitbreidingsbeleid 2020-2024 ten belope van 270 miljoen EUR reeds bij de begrotingsopmaak 2021 volledig beschikbaar gesteld. De toekenning van de opstappen voorzien in het uitbreidingsbeleid wordt aangevuld met een bijkomende financiering vanuit de relanceprovisie. Vanaf 2024 zijn de opstappen volledig toegewezen aan de kredieten van het VAPH. De Vlaamse Regering blijft zich inzetten voor het aanbieden van een meerjarig perspectief voor personen met een handicap.

Bij het VIPA stijgen de vereffeningstekorten binnen de klassieke financiering cumulatief tegen 2026 met 19 miljoen euro ten opzichte van 2022. Dit is het gevolg van het op kruissnelheid komen van de vereffeningverplichtingen verbonden aan de jaarlijkse machtiging.

Een deel van deze machtiging wordt jaarlijks omgezet in forfaitaire subsidiëring voor investeringen in de infrastructuur van voorzieningen voor onder andere ouderenzorg (RVT) en gehandicapten. In tegenstelling tot de klassieke financiering (waar het vereffeningseffect zich over meerdere begrotingsjaren spreidt) zijn beleids- en vereffeningskredieten hier gelijk aan elkaar. Dit leidt in 2026 tot een bijkomend benodigd vereffeningskrediet van 18,3 miljoen euro.

Binnen de alternatieve financiering van VIPA daalt gedurende de periode 2023-2026 de ESR-aanrekenbare component in de constante gebruikstoelage met 20,1 miljoen euro. Bij de niet ESR-aanrekenbare kapitaalcomponent vindt een tegengestelde beweging plaats.

De voorziene ESR-aanrekenbare uitgaven in het kader van de ziekenhuisfinanciering nemen tegen 2026 toe met 45,8 miljoen euro. Dit is het netto-effect van enerzijds het forfaitair systeem (strategisch en instandhoudingsforfait) en anderzijds de onderdelen A1 en A3 uit het KB Budget Financiële Middelen (BFM). De kredietevolutes voor elk van deze onderdelen is de volgende:

Voor het strategisch forfait (incl. index) ligt in de periode 2023 – 2026 het jaarlijkse kredietniveau in 2026 ongeveer 15,2 miljoen euro hoger dan in 2022 door de opstart van nieuwe strategische forfaits voor het verhelpen van preciaire situaties bij de ziekenhuizen.

De implementatie van het instandhoudingsforfait (incl. index) doet de kredieten tegen 2026 cumulatief stijgen met 43,3 miljoen euro. Deze evolutie hangt nauw samen met de uitstroom uit het BFM.

Ten gevolge van geraamde reguliere wijzigingen binnen dat BFM wordt in meerjarig perspectief tegen 2026 een afname van de ESR-aanrekenbare uitgaven van 12,7 miljoen euro geraamd. De dalende ESR-impact is hoofdzakelijk het gevolg van een eenmalige verrekening van negatieve inhaalbedragen in 2022. Daarnaast is er ook een beperkter effect van dalende intrestlasten.

De uitgaven in het kader van impulseo, ter ondersteuning van nieuwe huisartsenpraktijken, leiden tot een krediettoename van 2 miljoen euro in 2026 ten opzichte van het begrotingsjaar 2022.

Binnen de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB) raamt men dat de uitgaven met betrekking tot het zorgbudget voor de zwaar zorgbehoevenden in het luik zorgverzekering met 45,1 miljoen euro zullen toenemen in begrotingsjaar 2026 ten opzichte van begrotingsjaar 2022. Bij deze raming wordt nog rekening gehouden met de aangroei van het aantal bedden in de woonzorgcentra en een stijgingspercentage van 3,31% in de mantel- en thuiszorg.

Wat betreft de indicatiestellingen verwacht men dat de kredieten zullen toenemen met 1 miljoen euro in begrotingsjaar 2026 ten opzichte van begrotingsjaar 2022.

Rekening houdend met een jaarlijkse stijging van het aantal mobiliteitshulpmiddelen met 3,5%, raamt men de totale toename van de kredieten voor de mobiliteitshulpmiddelen op 20,3 miljoen euro in 2026 ten opzichte van 2022.

In overeenstemming met de erkenningskalender voor de woongelegenheden in de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf, wordt het krediet ter financiering van de woonzorgcentra jaarlijks opgetrokken, wat tegen 2026 een stijging van het budget met 89,2 miljoen euro betekent ten opzichte van begrotingsjaar 2022. Daarnaast leidt de aangroei in woongelegenheden ook tot een stijging van het krediet van 6 miljoen euro ter vergoeding van de stijgende loonkosten naar aanleiding van de afgesproken koopkrachtverhoging.

Naast bovenstaande krediettoenames is er in 2026 ook nog een stijging van de basistegemoetkoming zorg van 38,2 miljoen euro omwille van de toename van de zorgzwaarte en van de kost van de hervorming derde luik voor de financiering van het zorgpersoneel van 7,3 miljoen euro.

Verder stijgt het budget voor de woonzorgcentra in 2026 met 5,5 miljoen euro ten opzichte van begrotingsjaar 2022 voor het verlenen van bijkomende erkenningen conform de toegekende omzettingskalender. Sinds 1 juli 2021 is de omzettingskalender bijkomende erkenning zonder voorwerp. Voor de omzettingskalender oriënterend kortverblijf komt er nog eens 4,5 miljoen euro budget bij tegen 2026.

Het budget voor de centra voor dagverzorging zal in 2026 met 7,6 miljoen euro toenemen in vergelijking met 2022, ten gevolge van de aanpassing van het vereiste budget voor de bestaande centra en de jaarlijkse aangroei van de plaatsen met bijkomende erkenning.

Wanneer men uitgaat van een jaarlijkse stijging met 2,5% van het urencontingent gezinszorg, leidt dit tot een totale verhoging van de kredieten met 68,5 miljoen euro in 2026 ten opzichte van het begrotingsjaar 2022. Bovenstaand groeipad gaat uit van ongewijzigd beleid en houdt geen rekening met de beperking van het groeipad, zoals afgesproken in het Vlaams Regeerakkoord. Tot slot nemen de kredieten voor de thuis- en gezinszorg toe met 3,1 miljoen euro in 2026 ten opzicht van 2022, rekening houdend met de conversie van een aantal voorafgaande vergunningen in het kader van de omzettingskalender woonzorgcentra.

3.2.2.5. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De vereffeningskredieten voor culturele infrastructuur, die evolueren in functie van de vereffeningskalender op de historische en verwachte beleidskredieten nemen tegen 2026 toe met 6,0 miljoen euro ten opzichte van 2022. Deze kredieten worden n.a.v. de inkanteling van het Fonds Culturele Infrastructuur vereffend vanuit het departement CJM.

De opstap in 2023 in kader van de uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord voor de versterking van Vlaams Audiovisueel Fonds en Literatuur Vlaanderen is als volgt opgedeeld tussen de twee rechtspersonen: 0,5 miljoen euro voor Literatuur Vlaanderen en 1,5 miljoen euro voor het Vlaams Audiovisueel Fonds.

De vereffeningskredieten van Sport Vlaanderen nemen bij begrotingsjaar 2026 cumulatief af met 16,7 miljoen euro t.o.v. het begrotingsjaar 2021.

De voorliggende meerjarenraming is met betrekking tot de VRT gebaseerd op de beheersovereenkomst 2021-2025 en, inzake de nieuwbouw, op de financiële planning van 19 april 2021.

Met betrekking tot de financiering van de pensioenverplichtingen van de VRT-statutairen houdt de meerjarenraming rekening met een stijgende trend van de werkgeversbijdrage die door de VRT aan het departement CJM wordt betaald. De werkgeversbijdrage bedraagt 9,3 miljoen euro in 2022 en loopt op tot 10,0 miljoen euro in 2026.

De raming van de pensioenverplichtingen van de statutaire VRT-ambtenaren is gebaseerd op een analyse van het departement CJM, na input van VRT. De pensioenverplichtingen worden in 2022 op 72,4 miljoen euro geraamd (inclusief 0,1 miljoen euro begrafenisvergoeding). In meerjarig perspectief is de budgettaire impact van de pensioenverplichtingen afgestemd op het verwachte verloop van de pensioneringen bij de

VRT. De geraamde meerkost bedraagt 0,4 miljoen euro (exclusief index) in 2023 en loopt op tot 2,1 miljoen euro in 2026.

Zoals supra gesteld is de impact van de nieuwbouw gebaseerd op het financieel plan van 19 april 2021. In 2023 nemen de uitgaven voor de nieuwbouw, inclusief de mindere uitgaven voor de investeringen business as usual, met 23,2 miljoen euro toe ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022. Over de periode 2024-2026 bedraagt de toename respectievelijk 40,7 miljoen, 61,4 miljoen en 26,4 miljoen euro.

Tot slot wordt vermeld dat de voorliggende meerjarenraming van VRT onderhevig is aan het besparingstraject dat bij de formatie werd afgesproken.

3.2.2.6. *Werk en Sociale Economie*

De groei van het aantal aangekochte dienstencheques lijkt geleidelijk aan te stagneren in 2022 en 2023. Vanaf 2024 herneemt de groei op dienstencheques en zien we opnieuw een toename omwille van de sterkere stijging van het aantal 80-plussers vanaf 2023, welke een belangrijke demografische doelgroep uitmaken voor het model. Een andere belangrijke demografische doelgroep, het aantal gezinnen met kinderen, blijft in 2023 licht dalen maar deze daling wordt grotendeels gecompenseerd door een licht stijgende populariteit en een dalende reële prijs. Hierdoor neemt het gebruik dus verder toe. De uitgaven stijgen met 99,7 miljoen euro over de periode 2022-2026. De inruilwaarde van de dienstencheque wordt vanaf 2022 volledig geïndexeerd.

Het aantal werknemers in de publieke sector onder het federale stelsel van loopbaanonderbreking neemt gestaag af sinds het stelsel in uitdoof ging in 2016. Tegen 2026 zullen de uitgaven voor loopbaanonderbreking dalen met 13,6 miljoen euro ten opzichte van begrotingsjaar 2022. Ter vervanging van het federale stelsel van loopbaanonderbreking werd het Vlaams zorgkrediet opgericht. Het bereik van deze maatregel is gericht door het invoeren van motieven van zorg of opleiding. Verwacht wordt dat de uitgaven met 3,9 miljoen euro stijgen over de periode 2023-2026.

Voor het Europees Sociaal Fonds (ESF) wordt voor de periode van 2023-2026 uitgegaan van constant beleid waarbij jaarlijks een basisbedrag van 20,5 miljoen euro wordt vastgelegd. De vereffening van die beleidskredieten zit gespreid over drie jaar. De uitgaven voor het begrotingsfonds worden gecontinueerd tot en met 2023 bij ongewijzigd beleid, vanaf 2024 zal het geraamde begrotingssaldo volledig uitgeput zijn. Momenteel zijn de onderhandelingen over een nieuw operationeel programma voor de periode 2021-2027 lopende.

De uitgaven voor de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) nemen af met 5,7 miljoen euro over de periode 2022-2026.

Vanaf 2022 wordt er 15,0 miljoen euro ingeschreven voor de jobbonus voor zelfstandigen.

De VDAB plant de bouw van een nieuwe mastercampus te Roeselare, voor dit project worden de totale uitgaven geraamd op 51,0 miljoen euro over de periode 2021-2025. De vereffeningkredieten zitten gespreid over de jaren 2021 t.e.m. 2025. Het project wordt enerzijds gefinancierd met reeds gerealiseerde opbrengsten uit de verkoop van eigen gebouwen en de nog geplande verkoop van gebouwen en anderzijds wordt een deel van de investeringstoelage aangewend voor dit project. Vanaf 2025 vallen de ESR-ontvangsten en ESR-vereffeningkredieten terug met 15,0 miljoen euro ten gevolge van het wegvallen van de verkoop van gebouwen.

3.2.2.7. *Landbouw en Visserij*

De enige grote wijziging in meerjarig perspectief voor het beleidsdomein Landbouw en Visserij vindt plaats bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Het luik rentesubsidies binnen de begroting van VLIF zal in de toekomst aflopen. In 2022 daalde het vereffeningskrediet voor de rentesubsidies al met 3,5 miljoen euro, deze daling zal zich in de volgende jaren verder zetten zodat tegen 2026 een minderafgave van 4,7 miljoen euro (t.o.v. 2022) zal gerealiseerd worden.

3.2.2.8. *Mobiliteit en Openbare Werken*

De beleidskredieten in het verkeersveiligheidsfonds stijgen tegen 2026 met 35 miljoen euro. Deze stijgende evolutie is samen te zien met een verwachte stijging in de ontvangsten uit verkeersboetes.

De verwachte realisatie van de Nieuwe Sluis Terneuzen draagt bij tot een daling van de ESR-beleids- en vereffeningskredieten met 155,6 miljoen euro tegen 2026. Dit is een optelsom van het gedeelte gefinancierd door het Vlaams Gewest (140,9 miljoen euro) en North Sea Port (14,7 miljoen euro).

De hogere aanwending in 2022 van de VAK-ruiter in het combimobiliteitsfonds voor de versnelde aanleg van Hoppinpunten leidt tot een daling van de beleidskredieten met 20,8 miljoen euro tegen 2026.

Binnen de DAB Vlaams Infrastructuurfonds (DAB VIF) nemen de ESR-beleidskredieten tegen 2026 af met 10,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022. Belangrijkste evoluties betreffen de aanwending van de VAK-ruiters voor Hinterlandconnectiviteit en FFEU-projecten (4,3 miljoen euro) en de recuperatie van eenmalige ontvangsten uit verkopen en subsidies (5,5 miljoen euro). De vereffeningskredieten binnen de DAB VIF nemen dan weer toe met 36,2 miljoen euro tegen 2026. Het betreft de toepassing van de vereffeningskalender voor reeds opgestarte investeringen enerzijds en de opstappen van nieuw toegevoegde beleidskredieten anderzijds.

De ESR-beleidskredieten van VVM – De Lijn stijgen tegen 2026 met 14,2 miljoen euro door het actualiseren van de parameters in de indexeringsmechanismen voor brandstoffen, exploitanten en leerlingenvervoer. De ESR-vereffeningskredieten nemen tegen 2026 af en zakken terug tot op het niveau van de constante investeringsmachtiging.

De ESR-beleidskredieten van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel stijgen tegen 2026 met 15 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2022. De belangrijkste evoluties betreffen de hoofdwerken (+41,1 miljoen euro, buiten begrotingsnormering), de voorbereidende werken (-23,2 miljoen euro) en in beperktere mate de andere, niet-Oosterweelverbonden uitgaven (-1,6 miljoen euro). De ESR-vereffeningskredieten nemen tegen 2026 toe met 175,4 miljoen euro. Ook hier valt een onderscheid te maken tussen de hoofdwerken (+178,3 miljoen euro), de voorbereidende werken (-26,5 miljoen euro), de leefbaarheidsprojecten (+28,9 miljoen euro) en andere, niet-Oosterweelverbonden uitgaven (-3,4 miljoen euro).

De ESR-vereffeningskredieten van de reguliere investeringen van de Vlaamse Waterweg dalen tegen 2026 tot het niveau van de constante investeringsmachtiging.

In 2023 wordt er bij de Werkvennootschap nog het restant van de begrotingsruiter ten belope van 7,4 miljoen euro aangewend bovenop de reguliere beleidskredieten, waardoor

de beleidskredieten vanaf 2024 dalen met 6 miljoen euro ten opzichte van 2022. In de jaren erna evolueren de vereffeningskredieten tegen 2026 naar de constante investeringsmachtiging.

3.2.2.9. *Omgeving*

Het energiefonds wordt in hoofdzaak gefinancierd door de energieheffing. Na aftrek van de uitgaven voor een hele reeks andere verplichtingen gefinancierd met deze energieheffing (o.a. groene warmte, windturbines, zonnepanelen, energieopslag, micro-WKK, VREG-toelage, ...) kan het resterende saldo ingezet worden voor de betaling van vergoedingen aan netbeheerders in het kader van hun openbardienstverplichtingen (voor de afbouw van het historisch certificatenoverschot en de tempering van de energiefactuur). De uitgaven volgen in principe hetzelfde verloop als de ontvangsten.

De toekenning van de retroactieve investeringspremie voor zonnepanelen en warmtepompen gebeurt in de periode van 2021 tot 2026. Vanaf 2022 worden de uitgaven voor zonnepanelen deels vanuit algemene middelen, deels vanuit het energiefonds betaald. De kosten schommelen doorheen de tijd en liggen in de periode van 2022 tot 2024 tussen de 20 en de 25 miljoen euro per jaar. In 2025 wordt een stijging verwacht naar 200 miljoen euro waarna de uitgaven terug halveren in 2026 en vervolgens wegvallen.

Voor het klimaatfonds vertaalt de evolutie van de ontvangsten zich ook naar de uitgaven. Vooreerst worden de afspraken in het kader van ICL verdergezet, maar de parameters op basis waarvan de terugbetaling gebeurt worden aangepast. Dit geeft aanleiding tot een lagere dekkingsgraad en dus een lagere subsidiëring. In combinatie met de evolutie van de CO2-prijs resulteert dit in een eenmalig lagere uitgave van 70,5 miljoen in 2022. Voor de jaren erna wordt telkens uitgegaan van een kost van 140,6 miljoen euro per jaar. Verder wordt tegen 2024 een budget van maximaal 20 miljoen euro uitgetrokken in het kader van de toekenning van energieleningen. Na aftrek van de bijdrage voor internationale klimaatfinanciering, geraamd op 7,3 miljoen euro per jaar, bedraagt de vrije beleidsruimte over de periode 2022-2026 aldus zo'n 679 miljoen euro.

Wat de financiering van Aquafin betreft wordt er rekening gehouden met een toename van de betoelaging aan de drinkwatermaatschappijen vanuit het MINA-fonds. Dit ten belope van 7,1 miljoen euro in 2026 in vergelijking met de begrotingsopmaak 2022. De oorzaak hiervoor is terug te vinden in de evolutie van enerzijds de facturaties van de opleveringen door Aquafin ingevolge investeringen in nieuwe infrastructuur en de optimalisatie van de bestaande infrastructuur en anderzijds de werkingskosten van Aquafin rekening houdend met de parameters opgenomen in hun vergoedingsmodel.

Voor de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties door de VMM (via het MINA-fonds) wordt rekening gehouden met een stijging van de betaaluitgaven met 37,2 miljoen euro tegen 2026.

Voor de beleidssector dierenwelzijn wordt er in 2022 6,0 miljoen euro vereffend ten gevolge van de in 2020 aangewende begrotingsruiter ten belope van 10,0 miljoen euro voor de sluiting van alle pelsdierhouderijen en een foiegrasproducent in Vlaanderen. Deze bijstelling, die in 2023 nog een uitloper heeft van 4 miljoen euro, vindt plaats om de opgelegde reconversies of stopzettingen te kunnen bewerkstelligen tegen 2023. Na 2023 vallen de uitgaven weg.

De Vlaamse regering besliste in haar regeerakkoord om voor de beleidssector Wonen de volumes BSL en FS3 op het verhoogde niveau 2019 te behouden met de toevoeging van de jaarlijkse ABEX-index. De verhoogde leningsmachtigingen hebben een gecumuleerd effect op de te betalen rentesubsidies die tegen het begrotingsjaar 2026 toenemen met

55,1 miljoen euro ten opzichte van het begrotingsjaar 2022. Daartegenover staan uiteraard ook stijgende rente-ontvangsten.

Ten gevolge van de uitbreiding van de Vlaamse consolidatieperimeter en de gunstigere rentetarieven waaraan de Vlaamse Overheid kan lenen, worden de VMSW en het VWF rechtstreeks gefinancierd vanuit de Vlaamse kas. Tegen het begrotingsjaar 2026 verlagen hun rente-uitgaven op commerciële schuld hierdoor cumulatief met 24,5 miljoen euro (VMSW) en 27,3 miljoen euro (VWF) ten opzichte van het begrotingsjaar 2022.

Van de netto-rentewinst (waarbij ook rekening gehouden wordt met de toegenomen rentekost van de Vlaamse overheid ten gevolge van de directe financiering) wordt elk begrotingsjaar cumulatief 4 miljoen euro ingeschreven op een provisie binnen het Agentschap Wonen-Vlaanderen. Ten opzichte van het begrotingsjaar 2022 zal er hierdoor 16 miljoen euro bijkomend beschikbaar zijn in het begrotingsjaar 2026.

3.2.2.10. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

In uitvoering van het decretaal voorziene groeipad van 3,5 procent voor het Gemeentefonds en het voormalig Stedenfonds, nemen de kredieten van de hoofdtoelage cumulatief toe met 437,4 miljoen euro t.o.v. het begrotingsjaar 2022. De aanvullende toelage voor centrumsteden stijgt met 25,7 miljoen euro tegen 2026. De kredieten voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie nemen tegen 2026 cumulatief toe ten belope van 2,6 miljoen euro, eveneens naar aanleiding van het decretaal voorziene groeipad van 3,5 procent.

Bij constant beleid worden opnieuw kredieten opgebouwd met het oog op de lokale verkiezingen van 2024, waarbij de beleidskredieten in dat jaar cumulatief 5,1 miljoen euro stijgen vergeleken met 2022. In 2025 en 2026 worden voor de beleids- en vereffeningskredieten een cumulatieve daling ten belope van 0,9 miljoen euro geraamd. Daarnaast draagt Vlaanderen bij aan de organisatie van de verkiezingen voor het Vlaams, Federaal en Europees Parlement in 2024, waarvoor in 2024 een opstap van 1,4 miljoen euro wordt verwacht ten opzichte van 2022.

In het kader van de oproep voor investeringen in sociale infrastructuur in de centrumsteden nemen de vereffeningskredieten bij ongewijzigd beleid toe ten belope van 1,2 miljoen euro in 2024, vergeleken met 2022.

De beleidskredieten in kader van de eenmalige uitgaven voor Kantoor 2023, het nieuwe kantoorgebouw in de Noordwijk te Brussel ter vervanging van de gebouwen Arenberg, Ellips en Ferraris, dalen in 2026 met 0,9 miljoen euro tegenover 2022. De vereffeningskredieten voor de eenmalige uitgaven nemen cumulatief af met 0,1 miljoen euro in 2026. Recurrente kosten met betrekking tot het nieuwe gebouw zorgen voor een cumulatieve verhoging van de kredieten met 21,8 miljoen euro in 2026. Het wegvallen van de recurrente kosten inzake het huidige kantoorgebouw doen de kredieten met 25,9 miljoen dalen in 2026, vergeleken met 2022.

De renovatie van de Martelaarssite leidt tot een cumulatieve afname van de beleidskredieten op het basiskrediet en op de niet-klimaatbeleidskredieten van het fonds Onroerende Goederen ten belope van 9,5 miljoen euro ten opzichte van 2022. De vereffeningskredieten nemen cumulatief met 10,0 miljoen euro af in 2026. De vastleggingskredieten en vereffeningskredieten op het Klimaatfonds bestemd voor de renovatie dalen in 2026 met respectievelijk 5,3 miljoen euro en 6,0 miljoen euro vergeleken met 2022.

De beleids- en vereffeningskredieten nemen in kader van het klimaatactieplan gebouwportfolio (exclusief Martelarensite) af met respectievelijk 10,3 miljoen euro en 11,7 miljoen euro in 2026. De klimaatmiddelen bestemd voor het actieplan mobiliteit, voor laadinfrastructuur en alternatieve vervoersmiddelen nemen cumulatief af met 1,7 miljoen euro vastleggingskrediet en 1,6 miljoen euro vereffeningskrediet in 2026, in vergelijking met 2022.

Ten laatste dalen de vastleggingskredieten ter versnelling van de digitalisering van overheidsprocessen in het kader Vlaanderen Radicaal Digitaal II met 5,0 miljoen euro in 2026. De respectievelijke vereffeningskredieten dalen in 2026 met 3,75 miljoen euro in vergelijking met 2022.

Betreffende Buitenlandse Zaken werd er in het Vlaams Regeerakkoord respectievelijk 5,0 en 20,0 miljoen euro voorzien in 2023 en 2024 voor de organisatie van het EU-voorzitterschap. Er vindt in 2022 echter een vooruitschuif plaats van 500 keuro, waardoor deze niet meer voorzien moet worden in de opstappen van 2023 en 2024. Tevens wordt er, naar aanleiding van de beslissingen uit het begrotingsconclaf 2022, in 2024 een besparing van 5,0 miljoen euro doorgevoerd op deze beslissing uit het Vlaamse Regeerakkoord.

De vereffeningskredieten van Toerisme Vlaanderen nemen tegen begrotingsjaar 2026 af met 18,0 miljoen euro t.o.v. het begrotingsjaar 2022.

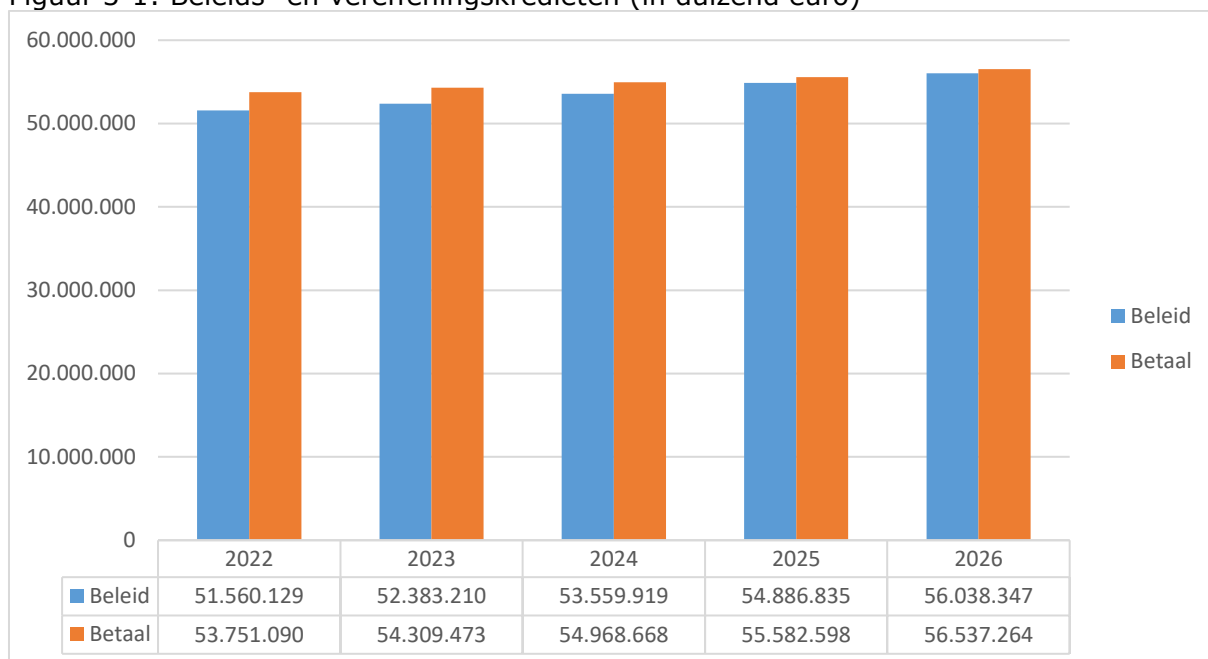
Tot slot wordt door een toename in de uitgaven voor het leefloon, de tolken en het materieel voor het elektronisch toezicht een stijging van de kredieten voor de justitiehuisen en het elektronisch toezicht verwacht van 1,0 miljoen euro in 2026 ten opzichte van het begrotingsjaar 2022.

3.2.2.11. Hogere Entiteiten

Bij de Hogere Entiteiten worden er in meerjarig perspectief naast de gebruikelijke indexaties geen significante afwijkingen van het budget bij BO 2022 verwacht.

3.2.3. De globale evolutie van de beleids- en vereffeningkredieten bij constant beleid

Figuur 3-1: Beleids- en vereffeningkredieten (in duizend euro)

3.2.3. De geconsolideerde beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein

In tabel 3-3, resp. 3-4 worden de beleids- en vereffeningskredieten per beleidsdomein bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de verdeling van de indexkredieten (zie paragraaf 3.2.1.).

Tabel 3-3: Beleidskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2021	BO 2022	2023	2024	2025	2026
Hogere Entiteiten	137.150	138.307	139.249	139.826	140.546	141.226
Financiën en Begroting	9.253.580	3.550.564	3.518.726	3.659.406	3.717.350	3.832.541
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.978.540	1.975.301	1.835.118	1.876.997	1.952.726	2.035.024
Onderwijs en Vorming	15.067.198	15.427.973	15.908.272	16.280.259	16.686.733	17.046.078
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	13.339.107	13.622.609	14.019.372	14.342.586	14.663.533	14.989.868
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.319.291	1.345.723	1.385.776	1.414.216	1.453.981	1.434.548
Werk en Sociale Economie	3.567.827	3.646.913	3.752.687	3.833.080	3.913.277	3.979.700
Landbouw en Visserij	209.782	213.731	215.332	216.353	219.394	222.459
Mobiliteit en Openbare Werken	7.077.249	4.136.439	4.045.065	3.998.645	4.044.351	4.073.897
Omgeving	2.257.716	2.370.489	2.314.834	2.418.212	2.624.940	2.678.888
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	4.816.355	5.132.080	5.248.778	5.380.338	5.470.003	5.604.118
Totaal	59.023.795	51.560.129	52.383.210	53.559.919	54.886.835	56.038.347

Tabel 3-4: Vereffeningskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2021	BO 2022	2023	2024	2025	2026
Hogere Entiteiten	137.150	138.307	139.249	139.826	140.546	141.226
Financiën en Begroting	7.154.707	5.165.660	4.718.962	4.362.596	3.921.091	3.946.164
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.964.662	1.953.909	1.798.539	1.791.090	1.802.517	1.841.692
Onderwijs en Vorming	15.155.381	15.576.978	16.070.819	16.446.015	16.833.148	17.191.243
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	13.294.560	13.592.717	14.025.564	14.369.155	14.700.829	15.035.049
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.331.452	1.361.584	1.403.192	1.430.434	1.461.127	1.438.294
Werk en Sociale Economie	3.558.172	3.657.367	3.761.013	3.840.681	3.923.328	3.989.110
Landbouw en Visserij	204.502	199.865	188.449	186.651	188.322	190.352
Mobiliteit en Openbare Werken	4.265.349	4.630.436	4.640.699	4.593.857	4.596.993	4.604.689
Omgeving	2.278.096	2.292.024	2.278.314	2.390.579	2.522.173	2.543.494
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	4.793.678	5.182.243	5.284.674	5.417.784	5.492.526	5.615.951
Totaal	54.137.709	53.751.090	54.309.473	54.968.668	55.582.598	56.537.264

4. VORDERINGENSALDO BIJ CONSTANT BELEID

Voor de berekening van het vorderingensaldo in meerjarig perspectief wordt, zoals ook bij de jaarlijkse begrotingen het geval is, vertrokken van de geraamde begrotingskredieten zoals beschreven in voorgaande hoofdstukken. Het gaat om een evolutie van ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid.

Vervolgens wordt rekening gehouden met de onderbenutting en worden een paar ESR-correcties toegepast om tot het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid te komen.

Uit Tabel 4-1 blijkt dat de Vlaamse regering in 2023 bij constant beleid een nominaal tekort zal optekenen van 2,5 miljard euro, 2,1 miljard euro in 2024, 1,5 miljard euro in 2025 en een tekort van 0,9 miljard euro in 2026.

Voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling worden de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding en het relanceplan Vlaamse Veerkracht gecorrigeerd: in 2023 wordt de impact daarvan geraamd op 1 miljard euro. De jaren nadien evolueert dat bedrag naar 0,5 miljard euro in 2026.

	BA 2021	BO 2022	2023	2024	2025	2026
ESR ontvangsten algemene begroting (1)	43.527.962	45.650.347	46.217.663	47.331.734	48.494.120	49.971.197
ESR ontvangsten instellingen (2)	4.082.190	4.307.746	4.338.588	4.302.654	4.317.203	4.331.051
Geconsolideerde ESR ontvangsten (3=1+2)	47.610.152	49.958.093	50.556.251	51.634.388	52.811.323	54.302.248
Primaire ESR uitgaven algemene begroting (4)	29.619.362	28.420.787	28.869.893	29.234.925	29.594.481	30.337.179
Primaire ESR uitgaven Instellingen (5)	24.060.634	24.843.191	24.914.545	25.146.860	25.329.720	25.459.648
Geconsolideerde primaire ESR uitgaven (6=5+4)	53.679.996	53.263.978	53.784.438	54.381.785	54.924.201	55.796.827
Geconsolideerd primair ESR-saldo (7=3-6)	-6.069.844	-3.305.885	-3.228.186	-2.747.396	-2.112.878	-1.494.580
Onderbenutting Hogescholen en Universiteiten	198.780	155.599	155.599	155.599	155.599	155.599
Onderbenutting overige	1.038.183	1.067.598	1.086.408	1.109.023	1.130.552	1.150.446
Onderbenutting (8)	1.236.963	1.223.197	1.242.007	1.264.622	1.286.151	1.306.045
Geconsolideerd primair ESR saldo na onderbenutting (9=7+8)	-4.832.881	-2.082.688	-1.986.180	-1.482.774	-826.727	-188.534
Rente-uitgaven (10)	457.713	487.112	525.035	586.883	658.397	740.437
Geconsolideerd ESR saldo na onderbenutting (11=9-10)	-5.290.594	-2.569.800	-2.511.215	-2.069.657	-1.485.124	-928.971
Correctie FWO	2.728	1.555	424	0	0	0
Correctie Vlaams Parlement en parlementaire inst.	0	0	0	0	0	0
Correcties op basis van rapport Rekenhof	0	0	0	0	0	0
ESR correcties perimeter en aanrekeningstijdstip (12)	2.728	1.555	424	0	0	0
BTW op opgeleverde scholen DBFM Scholen van Morgen	-7.222	-2.635	-3.815	0	0	0
ESR correcties verstrengd Europees begrotingstoezicht (13)	-7.222	-2.635	-3.815	0	0	0
Vorderingensaldo (14=11+12+13)	-5.295.088	-2.570.880	-2.514.606	-2.069.657	-1.485.124	-928.971
Bouwkost Oosterweel (incl. rente)	146.086	246.944	389.686	454.038	466.500	425.275
Ontvangsten relanceplan VV	-1.048.837	-839.070	-634.640	-373.980	-112.060	-64.800
Uitgaven relanceplan VV	2.000.000 ⁷	1.600.000	1.210.178	713.133	213.684	123.565
Correcties voor aftoetsing begrotingdoelstelling (15)	1.097.249	1.007.874	965.224	793.191	568.124	484.040
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (16=14+15)	-4.197.839	-1.563.006	-1.549.381	-1.276.467	-917.000	-444.931

Tabel 4-1: Vorderingensaldo bij constant beleid 2021-2026 (in duizend euro)

⁷ Op basis van de begrotingsmonitoring worden de uitgaven in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht voor 2021 ingeschat op 439,4 miljoen euro aan vereffeningskredieten. Dit wijkt af van de geraamde uitgaven en corresponderende ontvangsten tijdens de begrotingsaanpassing 2021.

5. BEGROTINGSMAATREGELLEN EN NIEUW BELEID

5.1. Inleiding

Door de evolutie van de middelen, de stijging van de uitgaven bij constant beleid en rekening houdend met de begrotingsdoelstellingen, zijn er begrotingsmaatregelen nodig om beleidskeuzes te maken, waarbij er ook ruimte wordt gemaakt voor nieuwe investeringen en beleidsimpulsen.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het totaal van die begrotingsmaatregelen, positief voor het vorderingensaldo, per categorie. De volgende secties geven het detail per categorie maatregelen alsook de nieuwe beleidsimpulsen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de budgettaire impact van de keuzes die gemaakt zijn in het regeerakkoord en de keuzes van bij de begrotingsopmaak 2022.

5.2. Uitvoering regeerakkoord

5.2.1. Begrotingsmaatregelen regeerakkoord

De begrotingsmaatregelen hebben een positieve impact op het vorderingensaldo en leiden tot een verbetering van het ESR-vorderingensaldo. Dat kan door hogere ontvangsten of door de lagere uitgaven.

Tabel 5-1: Geaggregeerd overzicht begrotingsmaatregelen (in duizend euro)

	2022	2023	2024	2025	2026
Fiscaliteit – hervormingen	94.507	187.824	281.360	281.360	281.360
Efficiëntie en kerntaken	19.764	40.048	60.852	60.852	60.852
Mildere groei­paden	56.533	141.018	203.025	212.021	206.666
Punctuele maatregelen	6.583	14.056	21.476	21.476	21.476
Totaal	177.387	382.946	566.713	575.709	570.354

5.2.1.1. Fiscaliteit – hervormingen

Tabel 5-2: Fiscaliteit hervormingen

	2022	2023	2024	2025	2026
Woonfiscaliteit - uitdoven woonbonus vanaf AJ 2021	91.149	182.941	274.609	274.609	274.609
Fiscale aftrek voor PWA- en dienstencheques van 30% naar 20% (compensatie niet-indexatie aankoop­prijs)	2.349	2.866	3.725	3.725	3.725
Afbouw gewestelijk belastingkrediet rechtspersonen (exclusief materieel & outillage)	1.009	2.017	3.026	3.026	3.026
Totaal	94.507	187.824	281.360	281.360	281.360

5.2.1.2. Efficiëntie en kerntaken

Tabel 5-3: Efficiëntie en kerntaken

	2022	2023	2024	2025	2026
Personeel Vlaamse overheid	14.924	30.368	46.332	46.332	46.332

	2022	2023	2024	2025	2026
Besparing werking apparaat Vlaamse overheid	2.440	4.880	7.320	7.320	7.320
VRT - uitzondering op generieke 6% - specifiek traject	2.400	4.800	7.200	7.200	7.200
Totaal	19.764	40.048	60.852	60.852	60.852

5.2.1.3. Milderende groeipaden

Tabel 5-4: Milderende groeipaden

	2022	2023	2024	2025	2026
Groeipaden onderwijs (secundair onderwijs, DKO en VWO)	4.902 ⁸	35.407	58.074	58.074	58.074
Universiteiten – overslaan 2 kliks (vanuit OV)	0	15.800	15.800	15.800	15.800
Universiteiten – overslaan opstappen integratie (vanuit EWI)	5.000	9.700	16.700	16.700	16.700
Groeipaden Welzijn (indexatie kinderbijslag, groei gezinszorg en mobiliteitshulpmiddelen)	46.631	80.111	112.451	121.447	116.092
Totaal	56.533	141.018	203.025	212.021	206.666

5.2.1.4. Punctuele maatregelen

Tabel 5-5: Punctuele maatregelen

	2022	2023	2024	2025	2026
Pedagogische begeleidingsdiensten en CLB's	1.606	4.106	6.606	6.606	6.606
Mobiliteits-sturende maatregel: verhogen KM-heffing zware vracht (boven 32 ton) en halvering KM-heffing op categorie 3,5 – 12 ton	1.808	3.612	5.532	5.532	5.532
Wonen – aftopping op reële rentewinsten	3.000	6.000	9.000	9.000	9.000
Diverse subsidies (welzijn, energie, werk, media, omgeving, landbouw, MOW, Brusselfonds)	169	338	338	338	338
Totaal	6.583	14.056	21.476	21.476	21.476

⁸ De opstap in 2022 is ten opzichte van de uitgavenkredieten bij de begrotingsopmaak 2021 en niet de begrotingsaanpassing 2021.

5.2.2. Nieuwe beleidsimpulsen regeerakkoord

De nieuwe beleidsimpulsen hebben een negatieve impact op het vorderingensaldo en leiden tot een verslechtering van het ESR-vorderingensaldo. Het effect op het vorderingensaldo is integraal opgenomen in tabel 5-6. In tabel 5-7 kan een overzicht worden gevonden van de vastleggingskredieten die worden voorzien voor de extra investeringen. Het effect van deze extra investeringen op de vereffeningskredieten, en dus het vorderingensaldo, kan worden gevonden in tabel 5-6.

Tabel 5-6: Nieuwe beleidsimpulsen – vereffeningskredieten (in duizend euro)

		2022	2023	2024	2025	2026
Fiscale hervormingen	Vlaamse Jobbonus	-7.000	-14.000	-21.000	-21.000	-21.000
Verhoging investeringen	Vlaamse Overheid: 1,65 miljard euro extra investeringen	-12.000	-50.000	-121.500	-213.500	-310.000
	Lokale besturen, o.a. overname 50% respo-bijdrage en ondersteuning lokale besturen i.f.v. open ruimte	-60.485	-155.471	-202.589	-233.004	-267.488
Warm Vlaanderen	Welzijn, o.a. • Personen met een handicap • Ouderenzorg (zorgzwaarte en betaalbaarheid) • Integrale jeugdhulp (m.i.v. jeugddelinquentie) • Kinderopvang	-102.500	-246.000	-375.500	-375.500	-375.500
	Armoedebestrijding en Wonen	-2.566	-10.943	-17.159	-17.159	-17.159
	Justitie: hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden + toename aantal justitie-assistenten	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Excelleren	Economie & Innovatie: groeipad O&O	-40.000	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000
	Onderwijs, o.a. • Versterking basisonderwijs • Lerarenpact • Financiering studierichtingen hogescholen (OBE's) • Taalintegratietrajecten • Internaten	-43.576	-95.652	-142.732	-142.732	-142.732
Mobiliteit	MOW, o.a. vervoer op maat en exploitatie De Lijn	-8.000	-16.000	-25.000	-25.000	-25.000
Omgeving	Omgeving, o.a. 10.000 ha bijkomend bos en signaalgebieden	-6.900	-12.150	-17.400	-17.400	-17.400

		2022	2023	2024	2025	2026
	Buitenland	-1.000	-5.500	-20.500	-1.000	-1.000
	Kanselarij & Bestuur + Binnenland en Bestuurszaken	-5.000	-10.000	-8.000	-8.000	-8.000
	Projecten Samenleven	-2.000	-4.000	-6.000	-6.000	-6.000
Andere	Cultuur, o.a. versterking VAF en VFL	-4.000	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Totaal		-295.027	-733.216	-1.170.880	-1.273.795	-1.404.779

Tabel 5-7: Extra investeringen – vastleggingskredieten (in duizend euro)

	2022	2023	2024	2025	2026
MOW	-45.000	-95.000	-155.000	-155.000	-155.000
Scholenbouw (incl. huursubsidies)	-25.000	-95.000	-155.000	-155.000	-155.000
Infrastructuur voor O&O (o.a. SOC's, speerpuntclusters en hoger onderwijs)	-15.000	-20.000	-50.000	-50.000	-50.000
Culturele topinfrastructuur	0	-5.000	-15.000	-15.000	-15.000
Onroerend erfgoed	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Ziekenhuizen	0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Sport (bovenlokaal en topsport)	0	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000
IT-investeringen VRD II	-5.000	-10.000	5.000	5.000	5.000
Totaal extra investeringen in vastleggingskrediet	-100.000	-250.000	-400.000	-400.000	-400.000

5.3. Extra maatregelen BO 2022

Het begrotingsconclaf bij BO 2022 heeft beslist om het begrotingstekort terug te dringen. De genomen maatregelen spelen niet enkel op 2022, maar komen op kruissnelheid tegen het einde van de legislatuur. Het overzicht wordt weergegeven in tabel 5-8. Daarnaast worden nog enkele punctuele nieuwe impulsen beslist. Deze zijn te vinden in tabel 5-9.

5.3.1. Begrotingsmaatregelen BO 2022

Tabel 5-8: Begrotingsmaatregelen BO 2022

	2022	2023	2024	2025	2026
Wonen en Financiën en Begroting: • Efficiëntiewinsten VMSW/Wonen Vlaanderen • Optrekken verkeersbelasting oldtimes • Opstap noodwoningen	11.000	23.700	28.700	28.700	28.700
Hervormingen arbeidsmarkt: • Doelgroepkortingen • Jobbonus voor werknemers met laag inkomen • Jobbonus voor zelfstandigen	154.000	224.000	294.000	294.000	294.000
Hervormingen vastgoedmarkt: • Afschaffing meeneembaarheid • Afschaffing OV-voordeel nieuwbouw	0	5.000	150.000	150.000	150.000
Onderwijs	33.333	100.000	100.000	100.000	100.000
Welzijn: • Actualisering index basisbedragen groeipakket • Index instandhoudingsforfait • Actualisering groeipaden Welzijn • Uitbetalingsactoren VSB	12.940	57.250	100.000	100.000	100.000

	2022	2023	2024	2025	2026
Mobiliteit en Openbare Werken: • Compensatie km-heffing transportsector • Vastgoedtransacties	12.000	24.000	70.000	36.000	36.000
Agentschap Integratie en Inburgering	0	0	3.500	3.500	3.500
Lokale besturen: stadsvernieuwingsprojecten	0	0	3.000	3.000	3.000
Vastgoedtransacties	0	0	50.000	0	0
On hold zetten opstappen regeerakkoord	0	0	153.750	148.750	148.750
Omgeving • Punctuele besparingen • Heffingen bedrijfsafval	44.329	44.329	44.329	44.329	44.329
Totaal	267.602	478.279	997.279	908.279	908.279

5.3.2. Nieuwe beleidsimpulsen BO 2022

Tabel 5-9: Nieuwe beleidsimpulsen BO 2022

	2022	2023	2024	2025	2026
Watersnood 2021	-79.000	0	0	0	0
Hervormingen arbeidsmarkt: rentabiliteit dienstenchequesector	-13.000	-27.000	-40.000	-40.000	-40.000
Jobbonus voor zelfstandigen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Landbouw: rendac-subsidies	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Bestuurszaken	0	-20.400	-20.400	-20.400	-20.400
Lokale besturen: compensatie verminderde Fluvius-dividenden	-37.424	-38.145	-29.074	-26.766	-14.224
Provisie stikstof	-33.333	-33.333	-33.333	0	0
Provisie welzijn	-40.000	0	0	0	0
Totaal	-222.757	-138.878	-142.807	-107.166	-94.624

6. VORDERINGENSALDO NA MAATREGELEN EN NIEUW BELEID

Tabel 6-1 toont de evolutie van het vorderingensaldo na maatregelen en nieuw beleid. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatregelen en het nieuw beleid dat voortvloeit uit het regeerakkoord en de extra maatregelen die beslist werden tijdens het begrotingsconclaf van de begrotingsopmaak 2022.

Er wordt vertrokken van het vorderingensaldo bij constant beleid. Voor de jaren 2023-2026 worden de begrotingsmaatregelen en het nieuw beleid dat beslist werd bij de begrotingsopmaak 2022 uitgezuiverd. De budgettaire impact van die beslissingen wordt namelijk onverkort doorgetrokken in de jaren nadien en zit vervat in het vorderingensaldo bij constant beleid. Vervolgens worden de correcties voor aftoetsing van de begrotingsdoelstelling toegepast: hoofdwerken Oosterweelverbinding en relanceplan Vlaamse Veerkracht. Zo kom je tot de saldi na correcties voor aftoetsing van de begrotingsdoelstelling.

In een regeerakkoord worden er beleidskeuzes gemaakt. De budgettaire impact van die keuzes worden geraamd en inzichtelijk gemaakt in tabel 6-1. Dat geeft een nieuw saldo na uitvoering van het regeerakkoord. Naar aanleiding van een begrotingsopmaak kan er worden bijgestuurd. Bij de begrotingsopmaak 2022 wordt er gekozen om opnieuw te evolueren richting gezonde overheidsfinanciën en de structurele groei te versterken.

Tabel 6-1: Vorderingensaldo na maatregelen en nieuw beleid (in duizend euro)

	BA 2021	BO 2022	2023	2024	2025	2026
Vorderingensaldo bij constant beleid	-5.295.088	-2.570.880	-2.514.606	-2.069.657	-1.485.124	-928.971
Uitzuiveren maatregelen en nieuw beleid BO 2022	/	72.795	72.795	72.795	72.795	72.795
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling	1.097.249	1.007.874	965.224	793.191	568.124	484.040
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling	-4.197.839	-1.490.211	-1.476.586	-1.203.672	-844.205	-372.136
Begrotingsmaatregelen RA(*)		164.887	370.446	554.213	563.209	557.854
Nieuwe beleidsimpulsen RA		-295.027	-733.216	-1.170.880	-1.273.795	-1.404.779
Saldo na uitvoering regeerakkoord		-1.620.351	-1.839.356	-1.820.339	-1.554.791	-1.219.061
Begrotingsmaatregelen BO 2022(*)		280.102	490.779	1.009.779	920.779	920.779
Nieuwe beleidsimpulsen BO 2022		-222.757	-138.878	-142.807	-107.166	-94.624
Saldo na begrotingsconclaf BO 2022		-1.563.006	-1.487.455	-953.367	-741.178	-392.906
Correcties begrotingsdoelstelling		-1.007.874	-965.224	-793.191	-568.124	-484.040
Vorderingensaldo na maatregelen en nieuw beleid		-2.570.880	-2.452.680	-1.746.557	-1.309.302	-876.946

(*) 12,5 miljoen euro openstaand saldo aan besparingen OV is meegenomen bij begrotingsmaatregelen BO 2022

7. GECONSOLIDEERDE SCHULD NA MAATREGELEN EN NIEUW BELEID

Verwacht wordt dat de geconsolideerde schuld (incl. de schuld van de ziekenhuisinfrastructuur) in de periode 2022-2026 zal toenemen van 36,6 miljard euro eind 2021 tot 55,1 miljard euro eind 2026. De stijging met 18,5 miljard euro is het gevolg van:

- de geraamde begrotingstekorten incl. bouwkost Oosterweel (+7,1 miljard euro);
- de rechtstreekse financieringen van VMSW en VWF in de sociale huisvestingssector, Lantis en School Invest (+8,3 miljard euro);
- de verwachte ESR-8 uitgaven (+1,2 miljard euro);
- de verwachte kasontvangsten en kasuitgaven in kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht (+1,9 miljard euro).

Tabel 7-1: Evolutie van de geconsolideerde schuld (in duizend euro)

	REA 2020	BO 2021	BA 2021	BO 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2026
ESR-resultaat CFO-leden + betoelaging niet-CFO-leden		2.421.372	4.102.479	1.562.588	1.487.455	953.367	741.178	392.906
Relanceplan Vlaamse Veerkracht		1.000.000	146.289	954.990	722.779	355.530	-90.941	-43.647
ESR-8		333.968	435.757	586.592	150.000	150.000	150.000	150.000
ESR-9 ontvangsten VMSW en VWF		2.577.700	2.587.000	2.629.500	2.737.000	2.780.000	2.829.000	2.883.000
ESR-9 uitgaven VMSW en VWF		-1.453.524	-1.447.252	-1.502.927	-1.384.682	-1.447.350	-1.517.614	-1.583.698
ESR-9 ontvangsten en uitgaven SI		84.350	83.753	33.698	0	0	0	0
ESR-9 Lantis			0	125.000	400.000	425.000	450.000	500.000
ESR-9 Diestsepoort			-2.600	-2.000	-2.100	-2.300	-2.600	-2.600
Saldo ESR-9 overige niet CFO-leden		13.805	16.751	-26.799	0	0	0	0
Bouwkost Oosterweel		0	146.086	246.944	389.686	454.038	466.500	425.275
Impact decreet beleggen in Vlaamse schuld		0	206.000	0	0	0	0	0
Netto schuldtoename		4.977.671	6.274.263	4.607.586	4.500.138	3.668.285	3.025.523	2.721.236
Geraamde geconsolideerde schuld per 31/12/20xx	30.280.023	35.257.694	36.554.286	41.161.872	45.662.010	49.330.295	52.355.818	55.077.054
BBP	451.178.000	469.091.000	485.188.000	506.035.000	522.306.000	538.572.000	554.190.000	570.398.000
in %BBP	6,71%	7,52%	7,53%	8,13%	8,74%	9,16%	9,45%	9,66%
ESR-correctie ziekenhuisinfrastructuur		-267.714	-263.636	-245.656	-240.458	-235.199	-230.199	-225.287
Ziekenhuisschuld (A1/A3)	3.657.971	3.546.684	3.394.335	3.148.679	2.908.221	2.673.022	2.442.823	2.217.536
Geraamde geconsolideerde schuld (excl. Ziekenhuisschuld A1/A3))	26.622.052	31.711.010	33.159.951	38.013.193	42.753.789	46.657.273	49.912.995	52.859.518
ESR-ontvangsten	43.301.500	46.223.377	47.610.153	49.958.093	50.572.763	51.882.829	52.975.764	54.466.689
Schuldratio (excl. ziekenhuizen) t.o.v. ESR- ontvangsten	61,48%	68,60%	69,65%	76,09%	84,54%	89,93%	94,22%	97,05%

Bijlage I Parameters

Tabel B-1: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	BO 2022		2023	2024	2025	2026
	2021 vermoedelijk	2022 initieel				
Parameters						
Inflatie (CPI)	1,90%	2,10%	1,70%	1,70%	1,70%	1,80%
Economische groei (BBP)	5,70%	3,00%	1,50%	1,40%	1,30%	1,20%
Personenbelasting (federaal gedeelte)						
Aanslagjaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vlaams Gewest	22.272.774	22.588.038	23.897.306	24.800.033	25.497.878	26.633.218
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	9.504.184	9.629.582	10.152.941	10.491.272	10.788.526	11.262.863
Brussels H. Gewest	2.902.130	2.943.199	3.054.081	3.121.819	3.221.039	3.367.920
Duitstaligen	147.904	149.958	158.247	163.829	168.496	175.988
Fiscale capaciteit (FC)						
Aanslagjaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vlaams Gewest	63,95%	63,97%	64,13%	64,29%	64,27%	64,27%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,29%	27,27%	27,25%	27,20%	27,19%	27,18%
Brussels H. Gewest	8,33%	8,34%	8,20%	8,09%	8,12%	8,13%
Duitstaligen	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%
Verdeelsleutel onderwijs (LLN)						
Toestand	raming	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	57,78%	57,96%	58,16%	58,31%	58,49%	58,62%
Franse Gemeenschap	42,22%	42,04%	41,84%	41,69%	41,51%	41,38%
Inwoners						
Referentietijdstip	01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026
Teldatum	01/01/2021	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaanderen	6.653.062	6.675.184	6.708.254	6.740.266	6.771.008	6.800.340
Wallonië (excl. Duitst.)	3.570.062	3.576.015	3.587.611	3.598.573	3.608.991	3.618.904
Brussel	1.219.970	1.222.191	1.230.096	1.236.917	1.242.683	1.247.738
Duitstaligen	78.144	78.299	78.587	78.828	79.042	79.225
Min 18 jarigen (excl. Duitst.) (DENAT)						
Referentietijdstip	30/06/2020	30/06/2021	30/06/2022	30/06/2023	30/06/2024	30/06/2025
Teldatum	01/02/2021	31/08/2021	raming	raming	raming	raming
Nederlandstalig	1.287.813	1.292.782	1.295.697	1.298.392	1.299.483	1.298.933
Franstalig	733.073	729.615	726.952	724.365	720.959	717.055
Brussel	276.512	274.256	273.613	273.100	272.176	270.842
Denataliteitscoëfficiënt	105,6872%	105,2147%	104,9294%	104,6602%	104,2880%	103,8417%
Verdeelsleutel Plantentuin						
Toestand	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014

Begrotingsjaar	BO 2022		2023	2024	2025	2026
	2021 vermoedelijk	2022 initieel				
Vlaamse Gemeenschap	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%
Franse Gemeenschap	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%
Pendelaars naar BHG						
Vlaams Gewest	61,409%	61,409%	61,409%	61,409%	61,409%	61,409%
Waals Gewest	38,591%	38,591%	38,591%	38,591%	38,591%	38,591%
Belasting Staat						
Aanslagjaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Mededeling FOD Financiën	23/09/2021	23/09/2021	04/10/2021	04/10/2021	04/10/2021	04/10/2021
Vlaams Gewest	31.540.959	33.360.831	34.602.719	35.558.367	37.142.011	38.602.618
Waals Gewest	13.491.441	14.221.324	14.688.056	15.096.699	15.760.667	16.369.517
Brussels H. Gewest	3.970.158	4.118.963	4.209.005	4.340.577	4.538.515	4.713.299
Elasticiteit Vlaams Gewest	0,36000	1,31900				
0 t.e.m. 18-jarigen						
Referentietijdstip	01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026
Teldatum	01/01/2021	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	1.359.064	1.362.565	1.368.559	1.372.328	1.374.759	1.374.957
Franse Gemeenschap	773.758	771.025	769.375	766.965	764.099	760.131
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	288.777	288.258	288.493	288.096	287.326	286.195
Duitstalige Gemeenschap	15.968	16.085	16.241	16.415	16.508	16.647
+80-jarigen						
Referentietijdstip	01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026
Teldatum	01/01/2021	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	370.957	371.635	369.958	372.035	379.442	388.526
Franse Gemeenschap	164.245	162.698	160.448	159.465	160.824	163.633
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	42.759	42.387	41.565	41.449	41.676	42.289
Duitstalige Gemeenschap	3.965	4.071	4.217	4.400	4.441	4.426
Fiscale uitgaven AJ 2015						
Mededeling FOD FIN	03/03/2017	03/03/2017				
Vlaams Gewest	1.790.368	1.790.368				
Waals Gewest	788.086	788.086				
Brussels H. Gewest	148.932	148.932				

Bijlage II De HRF-methode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen

Sinds de begrotingsaanpassing 2018 worden de bruto-opcentiemen geraamd met toepassing van de HRF-methode en niet langer volgens de methode van de getransactionaliseerde kas⁹. Omdat er na de inkohiering (versturen van aanslagbiljet) een betaaltermijn van twee maanden volgt, moeten ook de kasinkomsten van januari en februari van begrotingsjaar t+1 worden aangerekend op het begrotingsjaar t¹⁰.

Concreet worden in de benadering van de getransactionaliseerde kas in begrotingsjaar t de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen vervat in de gedurende dat begrotingsjaar t uitgestuurde inkohieringen (die dus op verschillende aanslagjaren kunnen slaan) alsook de door de FOD Financiën ontvangen bedragen in de periode maart van begrotingsjaar t tot en met februari van begrotingsjaar t+1 als op begrotingsjaar t ESR-aanrekenbare gewestelijke opcentiemen beschouwd.

De methode van de getransactionaliseerde kas heeft evenwel als nadeel dat de grootte van de raming in sterke mate bepaald wordt door het verwachte inkohieringsritme van de FOD Financiën, waardoor de stabiliteit en de trendmatige evolutie van de begrote en gerealiseerde ontvangsten kan verstoord worden. Een versnelling of vertraging van het inkohieringsritme naar het jaareinde toe heeft immers een rechtstreekse impact op het uitvoeringscijfer van dat jaar. Om die reden wordt ook in de voorliggende meerjarenraming de HRF-methode toegepast. Bovendien gebeurt de evaluatie van het begrotingsresultaat door de HRF (tot nader order) ook volgens deze HRF-methode.

Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar t bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar t die door de FOD Financiën tijdens het jaar t zelf aan het Vlaams Gewest zullen betaald worden. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming van de bruto-opcentiemen voor dat aanslagjaar t en houdt rekening met een (door de FOD Financiën) vooropgestelde innings- of voorschottencoëfficiënt (99,17% voor het aanslagjaar 2018; 99,37% voor het aanslagjaar 2019; 99,45% voor het aanslagjaar 2020 en 99,09% voor het aanslagjaar 2021; 99,07% voor de aanslagjaren 2022 en volgende);
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar t;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar t+1;
4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen volgens de HRF-methode vertrekt van de door de FOD Financiën op 23 september 2021 en 4 oktober 2021 ter

---

⁹ Zie 'Wegwijs in de bijzondere financieringswet: financiële middelenvoorziening voor Gemeenschappen en Gewesten na de zesde staatshervorming', <https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%ABle-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staatshervorming>.

¹⁰ De cijfers van de FOD Financiën van de maanden januari en februari omvatten, naast de door de FOD Financiën effectief ontvangen saldobetalingen in januari en februari, ook de bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen van de inkohieringen die uitgestuurd zijn in de loop van de maanden januari en februari. Die bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen slaan dus niet op inkohieringen van de vorige maanden november en december die in januari worden betaald of vereffend. De aan een Gewest toegewezen bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen begrepen in de kohieren van de maanden januari en februari wijst het INR niet toe aan het vorige maar aan het huidige begrotingsjaar.

beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2022 en volgende.

De raming van de totale voorfinanciering en ontvangen bedragen gaat uit van de door de FOD Financiën op 23 september 2021 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2021. De bedoelde regionale bedragen hebben betrekking op de kohieren gerelateerd aan de gewone aanslagtermijn (kohieren tot en met 30 juni van het aanslagjaar t+1). De raming van de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2021 tot en met 2026 houdt bovendien ook rekening met de verwachte kohieren na het aflopen van de gewone aanslagtermijn (de zogenaamde staartkohieren).

De raming voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2020 gaat bovendien uit van een inningspercentage van 99,68% voor het aanslagjaar 2015, 99,85% voor het aanslagjaar 2016, 99,72% voor het aanslagjaar 2017, 99,72% voor het aanslagjaar 2018, 99,65% voor het aanslagjaar 2019, 99,77% voor het aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren. Deze inningspercentages vinden hun oorsprong in de tot en met juli 2021 gerealiseerde kohieren, voorfinancieringen en ontvangen bedragen met betrekking tot de aanslagjaren 2015 tot en met 2020, aangevuld met de nog te verwachten kohieren, voorfinanciering en ontvangen bedragen vanaf augustus 2021.

Finaal worden de volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren.

Tabellen B-2 tot B-4 tonen per aanslagjaar de voorschotten van de bruto-opcentiemen en de simulatie van de kasmatige afrekeningen. De in deze tabellen gebruikte inningspercentages zijn gebaseerd op de geciteerde uitvoeringscijfers voor de aanslagjaren 2015 en volgende.

Tabel B-2: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode¹¹ (in duizend euro)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Voorschotten	7.465.579	7.520.131	7.593.346	7.509.363	7.657.210	7.719.120	7.825.699	8.260.624	8.568.097	8.804.774	9.196.926	9.558.590
Afrekeningen AJ 2015		222.805	23.736	3.993	2.051	454						
Afrekeningen AJ 2016			179.994	22.714	4.754	1.696	2.907					
Afrekeningen AJ 2017				169.153	26.222	3.067	2.109	2.932				
Afrekeningen AJ 2018					233.510	18.940	3.744	2.114	2.932			
Afrekeningen AJ 2019						129.629	26.638	3.181	2.163	2.999		
Afrekeningen AJ 2020							30.481	26.816	3.172	2.157	2.990	
Afrekeningen AJ 2021								8.871	28.140	3.329	2.263	3.138
Afrekeningen AJ 2022									26.672	30.590	3.618	2.460
Afrekeningen AJ 2023										23.334	32.441	3.837
Afrekeningen AJ 2024											20.219	33.983
Afrekeningen AJ 2025												18.766
Totaal	7.465.579	7.742.935	7.797.076	7.705.223	7.923.747	7.872.907	7.891.578	8.304.538	8.631.175	8.867.183	9.258.459	9.620.775

¹¹ De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,72% voor aanslagjaar 2017; 99,72% voor aanslagjaar 2018; 99,65% voor aanslagjaar 2019; 99,77% voor aanslagjaar 2020 en 99,72% voor de volgende aanslagjaren).

Tabel B-3: Raming van de voorschotten (in duizend euro)

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	100,00%	98,72%	98,72%	99,17%	99,37%	99,45%	99,09%	99,07%	99,07%	99,07%	99,07%	99,07%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan 100%)	(2)	7.465.579	7.617.636	7.691.801	7.572.212	7.705.756	7.761.810	7.897.567	8.338.169	8.648.528	8.887.427	9.283.261	9.648.320
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan VS%)	(3)=(2)*(1)	7.465.579	7.520.131	7.593.346	7.509.363	7.657.210	7.719.120	7.825.699	8.260.624	8.568.097	8.804.774	9.196.926	9.558.590
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan 100%)	(4)	1.864.441	1.856.487	1.882.425	1.848.232	1.763.491	1.731.464	1.526.766	1.428.464	1.315.658	1.201.926	1.093.759	1.022.674
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	1.864.441	1.832.724	1.858.330	1.832.892	1.752.381	1.721.941	1.512.872	1.415.179	1.303.422	1.190.748	1.083.587	1.013.163
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	(6)=(3)-(5)	5.601.138	5.687.406	5.735.016	5.676.471	5.904.829	5.997.179	6.312.827	6.845.445	7.264.675	7.614.026	8.113.339	8.545.427

Bron: FOD Financiën, waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingscontrole van het betrokken jaar werden opgesteld, of bij de begrotingsopmaak 2022 voor de jaren 2022 en volgende.

Tabel B-4: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026
Verwachte bruto-opcentiemen per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(1)	7.613.907	7.653.814	7.671.932	7.657.884	7.775.947	7.741.822	7.872.218	8.338.169	8.648.528	8.887.427	9.283.261	9.648.320
toestand		def	def	def	def	def	def	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022
Toevoegen van staart = kohieren netto-opcentiemen vanaf juli AJ+1	(2)	52.987	45.736	62.412	54.882	42.193	51.642	51.642	51.642	51.642	51.642	51.642	51.642
Totaal verwachte bruto-opcentiemen per AJ aan 100%	(3)=(2)+(1)	7.666.894	7.699.550	7.734.345	7.712.766	7.818.140	7.793.464	7.923.860	8.389.811	8.700.170	8.939.069	9.334.903	9.699.962
Verwachte fiscale uitgaven per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(4)	1.792.441	1.789.202	1.776.488	1.755.471	1.724.215	1.705.475	1.547.165	1.457.908	1.348.757	1.238.408	1.132.049	1.031.838
toestand		def	def	def	def	def	def	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022	BO 2022
Toevoegen van staart ? Nee, zit reeds in de staart aan netto-opcentiemen	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal verwachte fiscale uitgaven per AJ aan 100%	(6)=(4)+(5)	1.792.441	1.789.202	1.776.488	1.755.471	1.724.215	1.705.475	1.547.165	1.457.908	1.348.757	1.238.408	1.132.049	1.031.838
Totaal verwachte netto-opcentiemen per AJ aan 100%	(7)=(3)-(6)	5.874.453	5.910.348	5.957.857	5.957.295	6.093.925	6.087.989	6.376.695	6.931.903	7.351.413	7.700.661	8.202.853	8.668.124

Bron: FOD Financiën, departement FB, waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingsopmaak 2022 voor de jaren 2021 en volgende werden opgesteld. De raming van de fiscale uitgaven voor de aanslagjaren 2021 en volgende werd opgesteld door het departement FB.

			2015	2016	2017	2018	2019	2020
AJ 2015	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2015 in 2015	(1)	5.601.138					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2015 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.666.894
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2015 (100%)	(3)						1.792.441
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2015 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.874.453
	Gerealiseerde ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	2.720.983	2.687.267	0	0	0	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	51.635	364.059	23.736	3.993	2.051	454
	Totale ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 (voorfin tem dec + ontv bedragen tem feb)	(11)=(7)+(10)		5.823.943	5.847.680	5.851.673	5.853.724	5.854.177
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2015	(12)=(11)-(1)		222.805	23.736	3.993	2.051	454

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
AJ 2016	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2016 in 2016	(1)	5.687.406					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2016 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.699.550
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2016 (100%)	(3)						1.789.202
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2016 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.910.348
	Verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	2.652.559	2.871.601	1.893	33	93	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	75.292	267.948	20.821	4.720	1.604	2.904
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.867.400	5.890.114	5.894.868	5.896.564	5.899.471
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2016	(12)=(11)-(1)		179.994	22.714	4.754	1.696	2.907

			2017	2018	2019	2020	2021	2022
AJ 2017	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2017 in 2017	(1)	5.735.016					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2017 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.734.345
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2017 (100%)	(3)						1.776.488
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2017 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.957.857
	Verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.282.236	2.255.414	3.931	22	101	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)	103.530	262.988	22.292	3.045	2.008	2.929
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.904.169	5.930.391	5.933.458	5.935.568	5.938.500
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2017	(12)=(11)-(1)		169.153	26.222	3.067	2.109	2.932

			2018	2019	2020	2021	2022	2023
AJ 2018	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2018 in 2018	(1)	5.676.471					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2018 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.712.766
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2018 (100%)	(3)						1.755.471

			2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2018 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.957.295
	Verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2018)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.216.427	2.327.795	3.264	63	101	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2018)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	118.321	247.438	15.676	3.682	2.013	2.928
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.909.981	5.928.921	5.932.665	5.934.780	5.937.711
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2018	(12)=(11)-(1)		233.510	18.940	3.744	2.114	2.932

			2019	2020	2021	2022	2023	2024
AJ 2019	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2019 in 2019	(1)	5.904.829					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2019 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.818.140
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2019 (100%)	(3)						1.724.215
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2019 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.093.925
	Verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2019)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.694.131	1.978.136	2.983	23	103	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2019)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)	132.095	230.096	23.655	3.158	2.060	2.995
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.034.458	6.061.096	6.064.277	6.066.440	6.069.439
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2019	(12)=(11)-(1)		129.629	26.638	3.181	2.163	2.999

			2020	2021	2022	2023	2024	2025
AJ 2020	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2020 in 2020	(1)	5.997.179					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2020 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.793.464
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2020 (100%)	(3)						1.705.475
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2020 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.087.989
	Verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2020)	(6)						
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	4.351.163	1.304.540	4.009	23	103	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2020)	(9)						
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	162.953	209.003	22.807	3.149	2.054	2.987
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.027.660	6.054.476	6.057.648	6.059.805	6.062.795
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2020	(12)=(11)-(1)		30.481	26.816	3.172	2.157	2.990

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
AJ 2021	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2021 in 2021	(1)	6.312.827					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2021 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.923.860
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2021 (100%)	(3)						1.547.165
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2021 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.376.695
	Verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.512.978	2.413.970	4.207	24	108	4

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	110.808	283.941	23.933	3.305	2.155	3.134
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.321.698	6.349.838	6.353.166	6.355.430	6.358.567
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2021	(12)=(11)-(1)		8.871	28.140	3.329	2.263	3.138

			2022	2023	2024	2025	2026	2027
AJ 2022	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2022 in 2022	(1)	6.845.445					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2022 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						8.389.811
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2022 (100%)	(3)						1.457.908
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2022 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.931.903
	Verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.818.847	2.624.151	4.573	26	118	4
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	120.456	308.664	26.017	3.592	2.343	3.407
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.872.117	6.902.707	6.906.325	6.908.786	6.912.197
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2022	(12)=(11)-(1)		26.672	30.590	3.618	2.460	3.411

			2023	2024	2025	2026	2027	2028
AJ 2023	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2023 in 2023	(1)	7.264.675					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2023 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						8.700.170

			2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2023 (100%)	(3)						1.348.757
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2023 (100%)	(4)=(2)-(3)						7.351.413
	Verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	4.049.959	2.782.961	4.850	28	125	4
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	127.745	327.344	27.591	3.810	2.485	3.613
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		7.288.009	7.320.451	7.324.288	7.326.897	7.330.515
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2023	(12)=(11)-(1)		23.334	32.441	3.837	2.609	3.618

			2024	2025	2026	2027	2028	2029
AJ 2024	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2024 in 2024	(1)	7.614.026					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2024 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						8.939.069
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2024 (100%)	(3)						1.238.408
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2024 (100%)	(4)=(2)-(3)						7.700.661
	Verwachte ontvangsten AJ 2024 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	4.242.363	2.915.173	5.080	29	131	4
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	133.814	342.895	28.902	3.991	2.603	3.785
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2024 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		7.634.245	7.668.227	7.672.247	7.674.980	7.678.770
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2024	(12)=(11)-(1)		20.219	33.983	4.020	2.733	3.789

			2025	2026	2027	2028	2029	2030
AJ 2025	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2025 in 2025	(1)	8.113.339					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2025 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						9.334.903
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2025 (100%)	(3)						1.132.049
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2025 (100%)	(4)=(2)-(3)						8.202.853
	Verwachte ontvangsten AJ 2025 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,02%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	4.519.025	3.105.283	5.412	31	139	5
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,70%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	25,93%	66,45%	5,60%	0,77%	0,50%	0,73%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	142.541	365.256	30.787	4.251	2.772	4.032
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2025 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		8.132.106	8.168.304	8.172.586	8.175.498	8.179.534
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2025	(12)=(11)-(1)		18.766	36.199	4.282	2.911	4.037